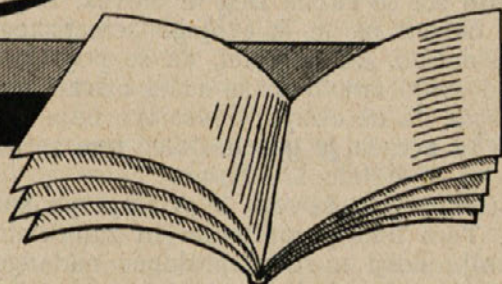

CVETJE

XLVI.
LJUBLJANA

1929 - III.
M A R E C

P. KRIZOSTOM:

Junaška žena.

V otožni dan je šla
upognjena, ranjena.
Zastrt je njen vzdih;
njen korak je tih.

Sedem mečev ji dušo teži,
sedem virov krvi
iz prs ji kipi.

Vse pada, vse trepeče,
okrog nje se vse kriví —
le ona — Doloroza — stoji
kot hrast na skalnati gori —

Kdo naj izmeri
trpljenja tvojega globino?
Kdo naj obseže
tvojega junaštva veličino?

V otožni dan je šla
upognjena ranjena,
s krvjo orošena — — —

Pa je vstala junaška Žena
iz krvi in solzá,
v svit žarnih zvezdá —
vstala je mogočna palma
vrh Libanonskih gora.

P. HUGOLIN:

MARIJINO OZNANENJE.

O b rajskih vratih sta se razšla Bog in človek. Bog je odšel v svoj nebeški raj, človek pa je iz svojega zemeljskega raja nastopil pot v solzno dolino. Ko je videl, da se pogreza v vedno hujšo temo, je pač spoznal svojo zmoto in se začel ozirati po zvezdi upanja, ki mu jo je Bog prižgal, da ne obupa: Sovraštvo bom naredil med teboj in med njo... Toda ta zvezda je gorela daleč tam za devetimi gorami, za katero ni hotelo in ni hotelo biti Solnca.

Po dolgih tisočletjih človekovega koprnenja po spravi je šele zavitela njena zarja. Tam nad pozabljenim in zaničevanim Nazaretom se je spustil na zemljo božji mirovni poslanec nadangelj Gabrijel, da v imenu Kralja miru po edinem brezmadežnem človeškem otroku Devici Mariji ponudi grešnemu človeškemu rodu roko sprave.

Kdo ne misli rad na dan miru in sprave. Kako razigrano razpoloženje je zavladovalo med nami, ko se je raznesel glas: Sovražnosti so ustavljene, mir je na obzorju. In to po štirih letih vojske, med nami premaganimi, o katerih velja še vedno: Vae victis! Gorje premaganim. Pa bi ne mislili radi na dan, ko je vzšla človeškemu rodu po več tisočletni vojski z Bogom zarja miru in sprave in dan še lepše svobode kot je narodna.

O, pomudimo se tedaj nekoliko pri teh mirovnih predpogajanjih, ki so se vršili tam v borni nazareški hišici med božjim pooblaščenecem nadangelom Gabrijelom in našo srednico brezmadežno Devico Marijo.

Angel Gabrijel je privzel človeško podobo in se z veliko spoštljivostjo približal Mariji. Ne vem, kdo je imel večje spoštovanje, angel do Marije, ali Marija do angela. Marija je imela veliko spoštovanje do Boga, pa tudi do božjega odposlanca, Gabrijel pa je v Mariji spoštoval svojo bodočo kraljico.

Angel jo pozdravi: „Zdrava, milosti polna! Obvarovana izvirnega greha, prosta vsacega osebnega greha, okinčana z bogatimi milostimi in čednostimi, katere so po njenem marljivem sodelovanju rastle v enomer.

Gospod s teboj! To je bil običajni judovski pozdrav, ki je pozneje prešel v naše bogoslužje, Dominus vobiscum! Gospod z vami! A obrnjen na Marijo; je imel mnogo globlji pomen: Bog Oče je s teboj, ker te je izvolil za svojo hčerko, Bog Sin te bo zval mater, nevesta boš sv. Duha. Polen pomen tega pozdrava je v tem, da je božji Sin po včlovečenju stopil v najtesnejši stik z Marijo.

Blagoslovljena ti med ženami. Prekletstvo prihaja od Eve, ki se je dala satanu, hudobnemu angelu, v greh zapeljati. Druga Eva, Marija, pa je to prokletstvo spremenila v blagoslov. Blagoslovljena med ženami, ker ti edina spajaš radost materno s častjo deviško. Blagoslovljena, ki 1. prekašaš vse zakonske žene v čistosti, 2. vdove v molčečnosti, molitvah in bogoslužnosti, 3. device v navdušenju za angelsko nedolžnost. Blagoslovljena med ženami! Teh besed se Marija prestraši in pomišlja, kaj naj ta pozdrav pomeni.

„Ne boj se, Marija, našla si milost pri Bogu. Glej, spočela boš in rodila sinu, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in Sin Najvikšega. Gospod Bog mu bo dal prestol njegovega očeta Davida in bo

kraljeval v hiši Jakobovi vekomaj, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ — On bo večer kralj, ki bo obvladal vse narode; kralj, ki ga je Bog obljubil Davidu, in katerega so napovedali preroki, v prvi vrsti kralj prerokov — Izaija.

Kakšen odgovor je dala Marija? Ponuja se ji najvišja čast; čast, ki jo večje tudi Bog ne more podeliti; saj pravi sv. Bonaventura, da bi bil Bog lahko ustvaril lepše nebo in lepšo zemljo, nikakor pa ne bolj vzvišene matere, kakor je božja mati. Sv. Avgustin in sv. Bernard se v neizrekljivi iskrenosti bližata Mariji in jo s srčnimi besedami prosita, da bi vendar privolila in izgovorila rešilno besedo: Zgodi se! Kako slovesen je ta renotek! Nebo in zemlja čakata na odločitev.

Marija pa je rekla: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam? To je prva beseda, ki jo čujemo iz njenih ust. Marija je bila sicer zaročena, a zakonskega občevanja ni imela, ker se je Bogu zaobljubila z vednim devištvom. Začudena tedaj vpraša: Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam? Angel oznanja Mariji božje materinstvo. Marija pa se krčevito oklepa devištva. Visoko je dvignila zastavo devištva, prva je v katoliški cerkvi zasadila seme snežnobelih lilij, zato se po pravici imenuje „Kraljica devic“.

Na vse te pomisleke odgovori angel: „Sveti Duh bo prišel nad te, in moč najvišjega te bo obsenčila, in zato bo Sveto, ki bo rojeno, Sin božji. In glej, tvoja sorodnica Elizabeta je tudi spočela sina v svoji starosti, in to je 6. mesec njej, ki se imenuje nerodovitna; zakaj pri Bogu ni nič nemogoče.“ — Velik čudež, devica bo rodila. Pa to je pri Bogu ravno tako mogoče, kakor da bo Elizabeta v visoki starosti, v kateri je zárod izključen, rodila sinú. Z nebeško dostojnostjo se tukaj razlaga nadnaravno deviško spočetje. Po božji moči bo Marija postala mati; ker je Bogu obljubila vedno devištvo, je Bog njeno teló posvetil v tempelj božji in s krono ovenčal njeno devištvo. Zato tedaj, ker je Jezus prejel človeško naturo ne po možu, marveč po sv. Duhu, in je njegovo telo bilo združeno z božanstvom v eno samo in sicer božjo osebo, zato pravimo, da je Marija Njega rodila, ki je Bog in človek skupaj; je toraj v resnici Mati božja.

Angel čaka na njen odgovor, ker mudi se mu nazaj v sveto nebó. Marija ne stavi več nobenega vprašanja. ona: Devica najmodrejša. Sv. Bernard zakliče: O Marija, daj, reci besedo, na katero čakajo nebesa, zemlja in predpekli! Tedaj odpre Marija svoja blažena usta in reče ponižno: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“ — V tem trenutku se je včlovečil božji Sin. „In Beseda je mesó postala in med nami prebivala.“ Sin božji je postal človek, po mesu naš brat, deležen človečanstva, da bi mi enkrat postali deležni njegovega božanstva. Marija pa, ker mati našega brata Jezusa Kristusa, je postala tudi naša mati, s širokim, ljubečim, maternim srcem, ki oklepa vanj nas vse, četudi nevedne otroke.

Angelj je dovršil svoje poslansvo, prvi počastil mater svojega Gospoda in se vrnil nazaj v nebo. Maria pa, Devica prej in slej, vedno enako ponižna dekla Gospodova, je pokleknila in iz dna njene deviške duše se je izvil prisrčni vzdih: „O Emanuel — Bog z nami!“

In vstajala, vstajala je zarja miru, dokler ní v tihi sv. noči nad Betlehemom vzšlo Solnce Jezus Kristus — Kralj miru.

Da bi človek ne pozabil na ta dan, ko mu je zasijala zarja najlepše svobode, ga sv. cerkev vsak dan spomni na to s svojim večernim Ave Maria zvonjenjem. Kristjan moj, ko ti v skrivnostnem večernem mraku zvon iz daljave oznani ta dan svobode, zravnaj se pri svojem težkem delu, odkrij se, če mogoče, dvigni svoje oči k Bogu in tudi ti moli svoj Ave. Kakor balzam bodo kapale te besede na tvoje razbičano srce. Pri še tako težaškem delu boš čutil, da si prost otrok božji, kraljevi princ, dedič nebeškega kraljestva.

P. ROMAN: BLAŽENI SALVATOR.

18. Marec.

Kako pogosto vodi pot iz preprostosti v svetost! Jasen dokaz, da ni to bistveno kaj je človek, ampak kako živi. Zakaj sleherni sam daje pečat svojemu delu in svojemu življenju.

Preprostih staršev otrok (* 1520) je postal bl. Salvator zgodaj sirota in kot je običajno, da sirote nimajo mnogo prijateljev na zemlji, so ga poslali da pase živino na skromnih pašnikih svoje solnčne domovine. Pozneje, ko je malo dorastel se je moral oprijeti čevljarске obrti v mestecu Barcinoni. Pri vsem tem, da je obsevalo njegova otroška leta malo solnca človeške ljubezni in dobrote, vendar nikoli ni pozabil da je nad vsemi stvarmi še Oče sirot, zavetje ponižanih in razžaljenih. In tja je hitelo njegovo srce, tja se je obračalo njegovo čisto otroško oko. Tako so mu potekla deška leta, podobno mladeniška.

Dvajsetleten se poda v samostan manjših bratov, ker je vzljubil njih preprostost in občudoval njihovo sveto življenje. S toliko ljubeznijo se je oklenil redovnega življenja in s tako resnobo je spolnjeval vodilo in pravila manjših bratov, da je bil kmalu pripuščten k slovesnim redovnim obljubam. Nikoli ni iskal samega sebe. In ko so mu v samostanu mesto njegove priučene čevljarске obrti dali delo v kuhinji, da je ondi opravljal najpreprostejša dela, se je temu uklonil brez vsega oporekanja. Hotel je biti res ponižen, hotel je slediti ponižnemu Jezusu.

Ko je tako nekaj let preživel v prvotnem samostanu, kjer je prejel redovno obleko, je odšel nato v samotni in strog samostan Marije Angeljske v Horti. Tu je preživel večino let svojega redovnega življenja v neprestanem zatajevanju, v prisrčni ljubezni do sobratov in v resnem, neumornem delu. Uboštvo je ljubil kot sredstvo k popolnosti, čistost je hranil in čuval kot biser neizmerne vrednote, pokoren pa je bil prvemu in zadnjemu brez izjeme.

To svetost je Bog, ki se na ponižne ozira, blagoslovil s prav posebnimi milostmi. Znano je, da je ozdravljaj bolnike, da celo slepcu se je vid povrnil, ko ga je bl. Salvator blagoslovil in umil z blagoslovljeno vodo.

Zelo, zelo je ljubil preblaženo Devico in ji služil kot so tedaj vi-tezi služili svetnim gospem, z neomejeno vdanostjo in v lilijski čistosti. Na večer življenja so ga poslali na otok Sardinijo. Naprej, je napovedal kdaj bo umrl in v težki bolezni previden z vsemi zakramenti za dolgo pot iz časnosti v večnost, je zatisnil trudne oči l. 1567.

Klement XI, je uvrstil njegovo ime med imena blaženih v Gospodu. In tako je to preprosto in tako skrito življenje končalo v sijaju altarjev.

Če so zmogli ti in te — zakaj ne ti — — —?

DR. FR. JAKLIČ:

DOBRI BOG.

V večkrat se tudi napačno umevajo besede Pridigarja (9, 1): „Ne ve človek, če je vreden ljubezni ali sovraštva.“ Njih smisel namreč ni, da naj bo človek vedno v mučni negotovosti, če ni morda v smrtnem grehu. Res, da brez posebnega božjega razodetja nikdo nezmotljivo ne ve, če ima posvečujočo milost božjo; lahko pa po pameti sklepamo iz preteklosti in sedanjosti in to celo moramo, kadar hočemo prejeti kak zakrament živih. Smisel omenjenih besedi je marveč ta, da pravičnega in krivičnega Bog obiskuje z nadlogami in da se torej iz zunanje usode ne da prav nič dognati, če je dotičnik prijatelj božji ali ni.

Nobeno mesto sv. pisma ni tako, da bi nam zakrilo pogled v brezdanja brezna božje usmiljenosti, dobrotljivosti in prizanesljivosti in ki bi tudi največjemu grešniku onemogočalo, po živem kesanju in trdnem sklepu z otroškim zaupanjem se približati Očetu - Bogu.

* * *

Kako žalostni so učinki trepetajočega strahu pred dobrim Bogom!

1. Iz njega izvirajo večkrat prav težke muke za našo dušo. Neprestana bojazen, kaj smo zdaj zopet napačnega storili in si nakopali novih kazni; misel, da je božje veličanstvo zdaj še bolj nepristopno, ker je videlo našo novo nezvestobo; strah, kako nas bo Sodnik enkrat trdo imel zaradi včerajšnjega, današnjega dne: to zastre našo dušo polagoma v sivo meglo, ki zamori vse nežno in plemenito veselje naše duše. In vendar smo ustvarjeni za veselje! Ne za zunanje veseljačenje, ampak za notranje, pristrčno veselje in zadovoljstvo, ki ga torej vsaj za stalno ne moremo pogrešati. Saj smo otroci božji!

2. Trepetajoči strah pred strogim Bogom ovira tudi vzlet naše duše proti Bogu. Kadar se duša povzpne v ljubezni in zaupnosti do Boga, se kar nehote trga od vsega nizkotnega in posvetnega. Na tem svetu se ji zdi vse kot otroku v tujini, ki ga ne more več utešiti nobena stvar, ampak si želi k staršem, k materi. Naša pobožnost, izvirajoča iz duhovnega zanosa ljubezni, je gorka, zaupna, trdna in pripravljena za žrtve, — dočim je pobožnost, nad katero grozeče leži oblak plahosti in strahu, tako hladna, suhoparna, boječa, malo-dušna in skoro dvomeča.

3. Tako mišljenje in čuvstvovanje je skrajno krivično proti Bogu. „Kaj bi ti bil mogel še storiti, pa ti nisem storil?“ lahko Bog slehernemu od nas reče. Zares, kaj vse je on že storil za nas! Kako ga pa torej mora boleti, če vidi v nas nezaupnost, bojazljivost in dvo-meče pomisleke o njegovi dobroti! Če zemski starši za otroka vse storijo, kar morejo, bodo upravičeno užaljeni, če bo glavno čuvstvo, ki ga bo otrok gojil do njih, strah in pa neprestana misel na ostre kazni, ki bi jih moral trpeti, če bi ne bilo kaj prav. In kaj je skrb in ljubezen zemskih staršev do otroka, v primeri z ljubeznijo in dobrotljivostjo, ki jo ima Bog do nas!

4. Tudi ni res, da bi bil plah, malodušen, mučen strah pred Bogom najbolj varna straža pred grehom. Ne strah, ampak ljubezen je ono, ki hoče odstraniti vse, kar bi moglo žaliti ali žalostiti ljubljeno bitje. Strah je šele zadnje sredstvo za iz-

preobrnjenje in poboljšanje, ki ga naj rabimo šele tedaj, ko smo brezuspešno črpali iz vseh drugih, plemenitejših nagibov, ali pa ki ga naj rabijo oni, ki so nezmožni za lepše mišljenje in čuvstvovanje. Sv. Frančišek Saleški pravi: „Kupica ljubezni do Boga je več vredna kot deset sodov strahu pred Bogom.“ In sv. Avguštin veli: „Ljubi, potem pa stori, kar hočeš!“ Da, kdor ima pravo ljubezen, ta bo lahko delal, kar bo hotel, saj ne bo nikdar hotel kaj takega, kar bi bilo neljubo onemu, katerega ljubi. Jezus je to izrekel v preprostem stavku: „Če me kdo ljubi, bo izpolnjeval mojo postavo.“ (Jan. 14, 23). Vse varnejši zid proti grehu je torej ljubezen, kot pa strah pred božjim veličastvom, pred božjo strogostjo in pred grozečimi kaznimi.

Ako ima otrok resno voljo, spoštovati in ubogati svoje starše ter se ogibati vsega, kar bi jim bilo nevšeč, — kaj bi potem trepetal pred njimi in premišljeval kazni, ki bi ga čakale, če bi kaj ne bilo prav? Isto je z Bogom: naše srce ga naj ljubi; ko pa se nam tolikokrat kaj ponesreči, naj nas ljubezen potem še tem uspešneje preokrene in obodri, da bomo z naprejem toliko bolj pazili. (Nadaljevanje bo sledilo.)

P. ANGELIK:

CILJI IN POTA.

Veseli se svojega dela!

Veliki večini zdravih ljudi še dandanes lebdi pred očmi kot nedosegljiv cilj življenje, ko jim ne bo treba več delati. Le bolni in bolehnii so, ki čutijo, da je delo blagoslov in ki bi ne vem kaj dali za to, da bi zopet in še mogli delati. Kdo ima prav, zdravi ali bolni? Akoravno bolni sodijo večkrat bolj s svojega osebnega vidika in se zato pogosto motijo, vendar jim v tem oziru moramo dati prav. Le prevečkrat uprav tisti, ki ne morejo več delati, šele znajo prav ceniti vrednost dela.

Delo je znamenje zdravja, je življenje v najlepšem in najobilnejšem cvetju. Po pravici pravi ljudski pregovor: Lenoba je vseh grdob, delo pa napravi življenje prijetno. Le v delu moreš svoje moči razvijati in spopolniti, neuporabljene bi morale shirati. Ali te morda razveseli tiha in stoječa voda v ribniku; — o ne, kako žalosten in mračen je njen odsev! Kako vse drugačen vtis napravi nate živahen potok! Urno skače čez skale in globine, prava slika življenja, veselja in radosti.

Veseli se svojega dela! Kajti delo je kraljevska služba. Nekaj svetega in plemenitega je v delu. Vendar pa ne vedno. Kako ubogi in pomilovanja vredni so ljudje, ki delajo le radi plačila; to so kramarske duše, ki nikdar ne morejo biti vesele svojega dela. Njim je delo breme in jarem, one ne vedo, da šele delo napravi življenje vredno življenja. Delo je kraljevska služba, če le enkrat spoznaš lepoto in globoki pomen dela. In četudi je tvoje delo še tako majhno in prezirano, če si le moreš reči: Z vsakim korakom se približujem svojemu zadnjemu cilju, z vsakim in še tako neznatnim delom dvigam in oblikujem svojo dušo, če si zvest v malem, akoravno je včasih težko, če zvesto vstrajaš, ko so drugi delo že malodušno opustili, če si ponižen in skromen, akoravno imajo drugi manj nadarjeni več sreče in uspeha; če delaš tako, je tvoje delo v resnici kraljevska služba, ker veš, da ple-

menitost dela ni odvisna od zunanjega uspeha, ampak od tvojega več ali manj globokega pojmovanja dela.

Veseli se svojega dela! Kajti delo je molitev. Pri delu se srečaš s svojim Bogom. Delo je pozdrav med Njim in teboj in odkritje ene njegovih skrivnosti. Ko je človek izgubil raj, tedaj je bilo delo božje prokletstvo, danes je delo božji blagoslov, da si ž njim človek pridobi izgubljeni raj. Na podlagi tega veš, da na tvojem delu počiva blagoslov, in da vsako tvoje delo, četudi je neopaženo in majhno, vendar spada kralju, tvojemu Bogu. Kajti kdor premaga tisočere male težave, s katerimi je zvezano pač vsako človeško delo, ta s tem posvečuje svojo dušo in se tako bliža svojemu Bogu.

Delo ni samo služba božja, ampak tudi služba ljubezni do bližnjega. Zato je prav rekel paganski Seneka: Ko zjutraj vstaneš, misli: „Zbudil sem se, da bi kot človek delal, da bi živel za svoje brate in sestre in tako sam postal vesel.“ In lepe so besede Ruskina: „Dnevi našega življenja ne morejo biti plemeniti in sveti, če jih napravimo z brezdeljem. Delati dobro, pomeni izvrševati kraljevsko službo življenja in v to službo nas vodi šola dela“. Kdor dela le, da bi si čim več pridobil, le zato, da bi služil denar, kdor ima le samega sebe pred očmi in sebe smatra za središče svojega delovanja, takega človeka življenje mora biti zagrenjeno, ker samega sebe oropa blagoslova dela. Vse drugačno je delovno življenje tistega, ki pravi: Moje delo je služba Gospodova, posvečeno mojemu Bogu, in zato služba, ki jo vršim pri svojih bratih in sestrah. Moje delo je veselje, ker počiva na njem božji blagoslov, moje delo prinaša radost, ker pomaga nositi bremena mojemu bližnjemu. Tako je moje delo prejemanje ljubezni božje in delovanje ljubezni na mojem bližnjem, postalo je — molitev.

Veseli se svojega dela! Če svoje delo pojmuješ kot življenje, ki je določeno za službo božjo in za službo tvojega bližnjega in ti tako življenje postane delo, da druge razveseljuješ, ni-li potem naravno, da ti postane življenje prijetno? Kako lepo je pač delovati v luči ljubezni božje, delovati v življenju polnem ljubezni do bližnjega dokler je dan in kako lepo je, ko potem pride večer, ko smeš biti truden s prijetno notranjo zavestjo: Moje življenje je bilo prijetno, kajti bilo je polno truda in dela.

P. MODEST:

MATI.

So nekatere besede, katerih pomena ne moremo nikdar izčrpno opisati, nikoli nazorno izraziti; njih vsebino moremo samo občutiti, doživeti. Med drugimi je taka tudi beseda: mati. O koliko nepopisne nežnosti in sladkosti hrani v sebi! Saj je vse, kar je zvezano s tem imenom sama ljubezen in nesebična požrtvovalnost.

Kaj je materinska ljubezen? Kdo mi da obilico izrazov, da jo morem popisati? Jecljam kakor otrok, ki bi rad povedal nekaj neizmernega, pa ne more. Njene moči in pristrčnosti, njene velikodušnosti in sile ni mogoče naslikati, kakor zasluži. Zakaj največja, najčistejša in najlepša je ta ljubezen tukaj na zemlji. Tako je obsežna in nesebična, da svojega izvora ne more imeti drugje kakor v božjem Srcu, v njegovih neskončni dobroti. Da, materinska ljubezen je najvišja stopnja končne ljubezni, tako da se onostran nje začne takoj neskončna božja

ljubezen. Ako nam Bog hoče povedati, kako nas ljubi, ne rabi nobene druge prispodobe, kakor da nas ljubi bolj nego mati. „Ali more mati pozabiti svojega otroka, da se ne usmili sina, ki ga je nosila v svojem naročju? In če bi ga tudi ona pozabila, jaz tebe ne bom pozabil“ (Iz. 49, 15). „Še večje usmiljenje bom imel s teboj kakor mati“ (Sir. 4, 11).

S kakim strahom in skrbjo zre mati za v svet odhajajočim otrokom! Sto in sto nevarnosti, ki pretijo ljubljenu bitju, ji v tem trenutku stopi pred oči. Ker sama ne more ž njim, da bi ga varovala nesreč in zmot, zato se njena duša tem prisrčneje dvigne do nebeškega Očeta, ki vodi pota vseh in vsakega posameznega. V goreči molitvi, ki predre oblake, potoži Vsemogočnemu svoje srčne zadeve. „Čuvaj ga! Ohrani mi ga! Vodi ga po pravih potih!“ — Ko pa se vrne zdrav, vesel, nepokvarjen, glej mater, kako žari njena duša v neskaljeni sreči in se v hvaležnosti klanja predobremu Bogu. Zakaj bi se tudi ne; saj vendar vidi, da z božjo pomočjo njena vzgoja rodi dobre sadove.

Da, vzgoja otrokova je tisto prevažno opravilo, ki ga mora vršiti mati. Kakoršna je vzgoja, takšno je navadno tudi življenje. Ko bi se vsaka mati zavedala svoje dolžnosti ter odgovornosti pred Bogom in pred svetom, potem bi nobena ne zanemarjala te vzvišene naloge. V resnici srečen je otrok, ki ima dobro mater, saj je vendar ona ena izmed največjih dobrot, ki jih Bog nakloni človeku. Vzgoja namreč se v glavnih potezih dovrši v prvih šestih letih pod materinem okriljem. Kar se še pozneje razvije, to je ona večidel že preje vsadila v otroško dušo. Ona ga uči moliti in ljubiti Očeta v nebesih, kjer je naš pravi dom, naš cilj, naše večno zveličanje; svari ga pa pred grehom, ki nam zapira pot v nebesa, ki nas vodi v nesrečo, v pogubljenje. Njeni nauki se tako globoko vtisnejo v dovzetno srce, da jih ni mogoče zlahka izrupati.

Zgodi se včasih, da mlad človek zgodaj pozabi na nauke, ki jih je prejel v svoji detinski dobi. Strasti, ki so zavledale nad njim, ga v življenju premetavajo sem in tja. Pódoben je mornarju na širokem morju, ki je izgubil veslo. Trepetaje se ozira okrog in išče rešitve. Ko premišljuje, kaj mu je storiti, se mu zazdi, da sliši glas iz davne preteklosti. Kakor pravljíčna deveta dežela mu stopajo detinska leta pred oči; vsa so ožarjena po posebni milobi, ki seva od materine podobe. Spomni se na njene nauke, njene opomine; domisli se, kako je nekoč večer za večerom mati klečala ob njegovi postelji, mu delala na čelu znamenje sv. križa, molila ž njim ter ga priporočala v varstvo božje. Nežna mehkost prešine njegovo dušo in molitve, ki jih že dolgo ni več molil, zopet poskuša šepetati. Otet je. Spomin na dobro in pobožno mater ga reši, ko meni, da je že izgubljen.

Materinska ljubezen je velika tudi v nesebični požrtvovalnosti. Kakor njeno veselje in sreča, tako neizrekljive so tudi njene bridkosti. Saj je morda že ob rojstvu svojega ljubljena gledala smrti v oči; saj ga je v najnežnejši dobi izrejala v vednih skrbeh ponoči in podnevu, brez počitka, brez miru. Če je pomanjkanje pri hiši — ali ne bo mati odrekla sebi poslednji grižljaj, samò da nasiti svoje dete? Kolikokrat so že našli mater mrtvo vsled gladu, otrok pa, ki je bil poleg nje, je ves sestradan glodal zadnjo skorjico. Morda pa tudi vse njene žrtve ne morejo rešiti otroka; ne morejo zaustaviti skrivne bolezni, ki polagoma ruši slabotno telo. Ako se prikaže smrt in ji uropa najdražje na svetu, o potem se njena duša zavije v globok molk; na njenem čelu se zbirajo temni oblaki ki zakrivajo strele in napovedujejo vihar. Ma-

terina duša je vsa razrvana, njeno srce neutolažljivo. Ne čudimo se temu! Saj je tudi pod križem umirajočega Sina božjega stala mati bolečin, na katero obrača Cerkev besede preroka Jeremije: „O vi vsi, ki greste mimo po poti, postojte in pogledjte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja.“

Zdaj se moramo vprašati: zakaj je materinska čast zvezana s tolikim trpljenjem? zakaj je njenim radostim primešanih toliko solza? To veliko uganko moremo rešiti le v luči sv. vere; vemo namreč, da so prvi stariši v raju grešili, vemo pa tudi, da Bog za greh zahteva zadoščenje. Precejšen del zadostilnih žrtev je naloženih na materine rame. Trpljenje jo ravno povečuje, bridkost ji je v okras, ki ji daje pravico, da jo spoštujejo in ljubijo vsi tisti, za katere se žrtvuje.

Ne bom pripovedoval, kako otroci omikanih narodov ljubijo svoje matere; o tem se lahko sami večkrat prepričamo. Pač pa je zajemljivo vedeti, kar je poročal misijonski škof Le Roy o otroški ljubezni Bantù-rodov v južni Afriki.

Ti preprosti sinovi prirode so popolnoma prežeti najlepših čustev do tiste, ki jim je dala telesno življenje. Naj je živa ali mrtva, bogata ali siromašna, ugledna ali prezirana, njeno ime je vsakemu otroku sveto in ga vedno nosi v svojem srcu in na svojih ustnicah. Ko se zjutraj zbudi iz mirnega spanja, najprej misli na mater; ona mu je tudi zadnja misel, ki ga zvečer zaziblje v sladke sen. Ko potuje s karavano po peščenih planjavah, ko se na penečih valovih široke reke nalahno ziblje v svojem čolnu dalje in dalje, vro iz njegovega srca najnežnejše pesmi, ki izražajo vso otroško udanost in brezmejno hvaležnost do porodnice. Samò materi razodene vse svoje skrivnosti, tudi take, katerih bi nikomur drugemu ne mogel zaupati. Pri njej išče tolažbe v vsakem slučaju; zakaj prepričan je, če bi se ves svet zarotil zoper njega, ga mati nikdar ne bo nehala ljubiti. — Kakor vroče ljubi svojo roditeljico, tako visoko ceni tudi njen blagoslov, ki mu je poroštvo sreče in blagostanja na zemlji. Njeno prekletstvo pa ga pretrese v dno duše, ker ve, da mu bo vedno sledilo kakor zli duh, da mu bo zastrupljalo življenje in sejalo nesreče pri njegovem opraviilu. Mati jim je vir ljubezni, njen blagoslov pa vir sreče. O, da bi bilo vedno in povsod tako!

P. KRIZOSTOM:

MUČENCI IZ DAMASKA.

Neizbrisen mi bo ostal v spominu 10. oktober 1926. — Tega dne so bili namreč v vatikanski baziliki proglašeni za blažene frančiškanski mučenci iz Damaska.

Začetek slovesnosti je bil napovedan ob pol desetih, zbor kardinalov pa je prišel v dolgi procesiji šele po deseti uri v cerkev, za njim pa prav kmalu sprevod vatikanskih kanonikov z nadškofom, ki naj bi opravil presv. daritev.

Ko sem gledal s svojega visokega sedeža to škrlatnordečo procesijo, mi je zapelo srce: „Glej, kakor reka krvi je ta sprevod, kakor reka svete mučeniške krvi, ki se peni v mogočnem sijaju proti oltarju slave!“

Pričeli so se slovesni obredi.

Z močnim glasom je prebral lektor apostolsko pismo, s katerim proglašala sv. oče Pij XI. za blažene: P. Emanuela Ruiz, P. Karmela Volta, P. Engelberta Kolland, P. Nikanorja Askanio, P. Nikolaja Alberca, P. Petra Soler, fr. Frančiška Pinazo D'Arpuentes in fr. Janeza Jakoba Fernandez ter tri maronitske brate iz rodbine Massabki. — Prvih šest je duhovnikov, naslednja dva sta brata lajka, zadnji trije pa so meščani iz Damaska. Razen enega — patra Engelberta namreč, ki je Tirolec — so vsi frančiškani Španci, trije bratje Massabki pa so si novi plemenitega maronitskega rodu.

Po prebranem apostolskem pismu je zapel nadškof zahvalno pesem.

Kot bi trenil se je dvignilo tedaj zagrinjalo, ki je zakrivalo podobo mučencev nad oltarjem sredi zlatih oblakov in trume angelov.

Zagledali smo jih pred seboj v veliki slavi.

To so tisti, ki jih je svet nekoč zaničeval, preziral in sovražil; oblečeni so v skromno obleko sv. Frančiška — pa so oprali to obleko v Jagnjetovi Krvi in iz te kopeli so izšli blesteči kot samo božje sonce.

Take smo zrl pred seboj tisto uro te svete mučence, zrl smo jih v morju bajne svetlobe tisočerih žarnih lučk, zamaknjene v križ, v mo-gočni simbol vere, za katero so dali svoje življenje.

Istočasno z glavno oltarno sliko je bil odkrit tudi ostenzorij z re-likvijami blaženih, ki je stal sredi oltarja, in pa dve veliki podobi pod kupolo ter ena na pročelju bazilike.

S čudovito dovršenostjo je izvajal sikstinski cerkveni zbor za-hvalno pesem menjaje z duhovščino in ljudstvom.

Med petjem je razdelil frančiškanski postulator kardinalom, škofom in prelatom krasno vezane knjige, v katerih je popisano življenje blaženih mučencev in pa s svilnatimi trakovi povito papeževo apostol-sko pismo.

Slednjic se je pričela pontifikalna sv. maša v čast novim blaženim mučencem.

Vsi smo se potopili v pobožno molitev. Naše duše so se pogo-varjale z nebeščani v tihem premišljevanju. Zdelo se nam je kot da smo zamaknjeni v čisto nov svet, čigar prelest je nezapopadljiva in ne-dopovedljiva. To je kraljestvo blaženih mučencev.

Vse okrog mene je kipelo proti temu kraljestvu: veličastvo sijaj-nega svetišča božjega, dragocene obleke prelatov, čudovito ubrano petje, dehteči oblaki kadila...

Zastrmel sem v sliko.

Kako znani se mi zdijo ti obrazi. Vsakega izmed njih sem spoznal, kot da so bili v življenju moji dobri znanci in prijatelji. Pa — saj so moji bratje v sv. Frančišku! Njih mučeništvo mi je stopilo s toliko jasnostjo pred oči, da se mi je zdelo kot da sem osebno navzoč pri onem žalostnem dogodku v Damasku.

Poslušajte, kako se je vse to zgodilo.

Bilo je 9. julija 1860.

Mohamedani v Damasku niso mogli več krotiti hrepenenja po krščanski krvi. Besneče tolpe so se vlačile po mestnih ulicah. Sam mestni prefekt je netil plamen med njimi (razdelil je mednje skrivaj nad dvatisoč samokresov) in jih spodbujal, naj ne nehajo prej, dokler ne umre zadnji kristjan.

Zjutraj že so metali muslimani po tleh lesene križe in silili mimo-idoče kristjane, da so jih z nogami teptali; obešali so sveta razpela psom na vrat in kristjani so morali pred njimi poklekovati.

Morda bi ta dan še ne prišlo do klanja, da ni zlobni mestni prefekt sam spodbudil k temu krvi žejne tolpe.

Komaj je v krščanskih cerkvah odzvonilo poludne, že so se razlile mohamedanske krvoločne hijene po mestnih ulicah in kristjani so umirali, umirali v velikanskih trumah, kot nekoč prvi kristjani pod meči tiranskih rimskih cesarjev. Od poldneva 9. julija do 10. julija zjutraj jih je padlo več tisoč.

Noben kristjan bi ne bil ostal živ, da ni prišel prav tedaj v mesto poveljnik Abd-el-Kader s posadko 1200 mož. Le-ta je precej spoznal kako strašna krivica se godi kristjanom in, da si je bil mohamedan, je v svoji pravičnosti takoj oprezno nastopil proti razdivjani tolpi. V svoji palači je zbral nad 12000 preganjanih kristjanov, za katere je prav očetovsko skrbel, dokler ni poslal sam sultan tem preganjanim moči.

Frančiškani se niso zatekli v Abd-el-Kaderjev azil. Mislili so, da jih mohamedani ne bodo napadli, ker so bili pri njih zelo priljubljeni. Celo mesto je namreč te blage sinove sv. Frančiška globoko spoštovalo in visoko cenilo, zakaj bili so vsem brez razločka vere veliki dobrotniki. Poleg tega pa sta bila njihov samostan in njihova cerkev zgrajena z močnim zidovjem — v nasprotju z večino poslopij v Damasku, ki so bila lesena — in glavni vhod v samostan je bil z železjem dobro okovan. Torej človeško rečeno: zbesnela tolpa ne bi mogla z lepa prodreti v poslopje.

Toda stvar se je zasukala drugače, oziroma božja previdnost je odločila, da se pokaže tudi ob tej priliki junaštvo Frančiškovih sinov.

Redovniki so verovali v nepremagljivost svojega samostana. Toda, ko so slišali poročilo o grozovitem klanju po mestnih ulicah in ko so videli plamen gorečih hiš, tedaj so se začeli bati za svojo usodo in za usodo onih, ki so se zatekli k njim kot v varno gnezdo.

Samostana seveda niso mogli več zapustiti, zakaj ulice okrog njega so kar mrgolele oboroženih mohamedanov. (Dalje prih.)

P. ANGELIK:

KAKO SODI IN RAVNA KATOLIČAN.

Ze le se rodbine brez otrok...

Kdorkoli ima stik z ljudstvom, prav pogosto sliši tožbe, kako se hišni gospodarji branijo sprejeti v stanovanje rodbine z več otroci, in kdor prebira dnevno časopisje, pogosto naleti na opazko, da imajo prednost v službi samci ali oženjeni brez otrok.

Če bi vprašali o vzrokih takega postopanja hišne gospodarje, bodo ti odgovorili, da otroci delajo prevelik šum v stanovanju, ali morda bodo rekli, da kvarijo poslopje. Če bi vprašali delodajavce, bi odgovorili, če bi govorili resnico, da so samci in oženjeni brez otrok zadovoljni z manjšo plačo in da se s tem zmanjšajo upravni stroški.

Ker se to vprašanje vedno pogosteje ponavlja, zato je treba tudi o tem spregovoriti in povedati, kako sodi o tem katoličan.

Vsak odrasel človek ve, da ima po naravnem, neoddatnem pravu vsakdo pravico do lastnega doma in družinskega življenja.

Vsak odrasel katoličan prav tako dobro ve, da po katoliških načelih ni dovoljeno zlorabiti zakona in braniti se otrok. Naravna posledica tega je družina.

Vsak socialno čuteč človek ve, da kdor ima pravico ustanoviti si družino, ima tudi pravico do družinske plače, to se pravi, da zasluži toliko, da more dostojno preživljati sebe in družino.

Vsak odrasel človek tudi ve, da so otroci, če so zdravi, tudi živi in poskočni, in da ne more od njih pričakovati umerjenosti petdeset ali šestdeset let starega človeka.

Vsak odrasel človek tudi ve, ali bi vsaj moral vedeti, da so običajno družine z otroci ubožne, da si take družine ne morejo najeti vzgojiteljice, ali služkinje, ki bi posebej pazila na otroke, in da mora žena biti v takih družinah gospodinja, hišna, kuharica, vzgojiteljica in mati, vse v eni osebi. Nikakor torej ni možno, da bi mogla enako skrb posvečati otrokom in tako nanje paziti, kakor je to lahko mogoče v družinah, ki imajo le enega ali dva otroka in so v prijetni možnosti, da lahko poleg tega plačujejo še hišno in kuharico in vzgojiteljico.

Kdorkoli torej v današnjem času stavi take zahteve, kakor so bile zgoraj omenjene, s tem kaže, da resničnega življenja ne pozna, in se — ker tega skoro ne moremo verjeti — s tem stori vede ali hote kri-vega tujega greha, da se namreč premnogi stariši branijo otrok.

P. HUGO:

† ROZALIJA ZUPAN.

Malo pred Božičem je ljubljanska tretjeredna skupščina spremila k zadnjemu počitku eno svojih najboljših in najvzornejših — Rozalijo Zupan. Zasluži, da ji vsadimo skromno spominčico na grob.

Ta tiha, a v Bogu tako bogata duša se je rodila 28. jun. 1848 v Št. Gothardu. Njen oče je bil ondi podeželski „šolmašter“. Mati roj-Zore, je bila „Papeževa“ iz Senožet, župnije Št. Lambert. Ker je bila družina številna, zaslužek očetov pa majhen, je morala Rozalka kot najstarejši otrok, zgodaj po svetu za kruhom. Komaj 13 letno dekletce je šla že služiti. Pač so jo morali stariši s težkim srcem tako zgodaj pustiti v svet, čeravno takrat ni bil tako nevaren za mladino, kot je danes. Sicer je bila pa mala Rozalka bolj otrok po letih, kot po duhu. Pod vplivom neke pobožne tete je zgodaj vzljubila pobožnost in se celo z obljubo devištva popolnoma Bogu darovala.

Da ta njena pobožnost in navdušenje za najlepšo dekleško čast, ni bilo samo hipno, samo slamnat ogenj, se je pri razcvetajočemu dekletu pokazalo. Imela je priliko, da bi se primožila na lepo posestvo, a je ni premotilo. Pobožnost in ljubezen do devištva je pognala že pregloboke korenine. Iz dobe, ko je še na kmetih služila, tam nekje okrog Homca pri Kamniku, je večkrat pripovedovala, kako so se dekleta hodile klicat. Seve iz čisto drugega namena, kakor to kmetški fantje razumejo. Ob sobotah so se domenile, da hočejo iti drugo jutro v Kamnik k sv. spovedi in sv. obhajilu. Že okrog 3. ure so druga drugi trkale na okno. Rozalka je bila pri tem klicanju najbolj pridna in najbolj zanesljiva. Takrat se je navadila zgodaj vstajati in to navado je obdržala do pozne starosti.

Polagoma se je v svojih službah začela pomikati proti Ljubljani. Gotovo jo je vlekla lepša prilika, ki jo mesto nudi za gojitev pobožnega

življenja, seveda le tistim, ki jih večje nevarnosti mesta več ne omamljajo. Najprej je nekaj časa služila v sedanji viški župniji, odkoder je pridno zahajala k frančiškanom v mesto. Kmalu pa je v Ljubljani sami dobila službo in potem ves čas, okrog pol stoletja, tu preživela. Redke so služkinje, danes še posebno redke, ki bi imele v tako dolgi dobi tako malo služb za seboj. Rozala ni prebiralala služb. In kadar je spočetka prebrala, ker ji je iz tehtnih ozirov bolje kazalo, so jo povsod težko pustili proč. V neki družini se je otrok tako navezal nanjo, da je resno obolel, ko je odšla. Zdravnik ni mogel pri njem dognati nikake bolezni. Šele ko so mu povedali, da neprestano joka po bivši služkinji, je ugotovil, da je radi tega obolel. Morala je za nekaj časa nazaj. Končno se je vstanovila pri stari, ugledni meščanski družini Kušar v Gradišču, kjer je ostala do svoje smrti celih 47 let. Otrokom te družine, ki danes seveda že vsi zavzemajo ugledna samostojna mesta, je postala kakor mati in oni so ji ostali do smrti hvaležni otroci.

To bi bil nekak zunanji okvir njenega življenja. Poglejmo nekoliko v njeno skrito življenje v Bogu in za Boga. Po dovršenem 30. letu je stopila v III. red. Ne, da bi prej morda ne imela smisla zanj. Le bala se je, da bi radi nestalnosti službe ne mogla vršiti tretjeredniških dolžnosti. Koj pa, ko se je v Ljubljani vstanovila, se je priglasila. Tretji red ji ni bil samo kako bogato skladišče odpustkov. Seveda je tudi te pridno nabirala. Pred vsem se je vživela v njegovega duha in živela iz njega. Duh molitve, samozataje in iz nju izvirajoča globoka, vedno vesela frančiškanska pobožnost, so bile njene značilne poteze.

Dokler je količkaj mogla, je bila vsaki dan že ob 5. v cerkvi pri frančiškanih. Kadar jo je ogoljufalo, da je zaležala, kar se je redko zgodilo, je bila celi dan žalostna, ker se ji je izguba ene sv. maše zdela nenadomestljiva. Če je količkaj mogla, je bila pri treh sv. mašah, med katerimi je lepo pripravljena prejela sv. obhajilo in opravila še druge svoje pobožnosti. Čez dan je pridno delala, tako, da nobena gospodinja ni imela vzroka se pritoževati, da je radi svoje pobožnosti kaj zamudila, ali nezvesto opravila. Zvečer je dostikrat pozno ribala ali kaj družega delala, a sv. rožnega venca in drugih molitev ni nikoli opustila, če je bila še tako trudna. Proste nedeljske in prazniške popoldneve je večinoma v cerkvi prebila in premolila. V duhu starega strožjega vodila III. reda ob sredah, petkih in sobotah ni uživala nikakega mesa, niti če je kak praznik padel na te dneve. K Božiču in sv. Trem kraljem do večera sploh ni ničesar jedla.

Kljub temu pa, da sama ni hotela ničesar vedeti o kakih novejših polajšavah in drugih spremembah, ki jih je v teku dolgih let mnogo doživela, ni bilo nikoli slišati iz njenih ust kake žal besede čez Cerkev, ki popušča, ali čez ljudi, radi katerih je prisiljena popuščati. Tudi razne spremembe pri III. redu, tako glede organizacije, kakor glede voditeljev, je niso nikoli razburjale. V duhu slepe pokorščine se je hitro vživela v novo stanje in sprijaznila z njim, oz. ostala pri starem strožjem, če je mogla. Vsako kritiziranje, spletkarjenje za hrbtom, strankarstvo, ji je bilo povsem tuje. V ospredje, na kaka vodilna mesta, se ni nikoli silila. Le kadar je prišel odkod kak poziv za prispevke, v to ali ono svrho, je hotela biti med prvimi. „Cvetje“ je že za to leto naročila, a je prvo številko kvečjemu videla, brati je ni mogla več.

Brala je silno rada. Kadar je imela kak prost trenutek, je posegla po nabožni knjigi. V starejšem nabožnem slovstvu je bila doma kot malokdo. Ker je imela zelo dober spomin, je vedela veliko pripovedo-

vati o tem, kar je brala. In tako mikavno je znala pripovedovati, da je niso samo otroci, marveč tudi odrasčeni radi poslušali in sprejemali nauke, ki jih je na podlagi svoje bogate življenske skušnje vpletala vmes. Kaj rada je pogrevala spomine na svoja romanja v sv. Deželo, Lurd in Rim, ki je bilo zanjo res pravo romanje. Z vsacega se je vrnila s poglobljeno vero in pomlajeno ljubeznijo, ki ju je s svojim živahnim pripovedovanjem znala še v drugih poglobiti in pomladiti. Radi te prijetne družabnosti je imela zadnja leta, ko ni mogla več zdoma, vedno dosti obiskov. Vsaka, ki jo je obiskala, je šla boljša od nje in si zopet zaželela njene družbe. Ena se je ob njeni smrti izrazila: „Mati mi je umrla.“

Je umetnost, pobožnost drugim prikupljivo napraviti. Nič prej in nič lažje se človek ne zameri, kakor če je v tem oziru preveč vsiljiv. Naša Rozala je to umetnost dobro razumela, pač zato, ker sama ni bila kaka pobožnjakinja, ampak resnično pobožna. Resnična pobožnost, posebno vedno vedra in vesela, bi dejal pevajoča, katere najlepši vzornik je bil sv. Frančišek, je še vedno magnet, celo za take, ki niso posebno navdušeni zanjo. Ker je bila Rozala v tem oziru zvesta Frančiškova učenka, tudi njena pobožnost ni odbijala, ampak privlačevala in plemnila. Ona je v mlajših letih med delom vedno veselo prepevala in še v pozni starosti so iz njene sobice večkrat čuli petje. V pesem je vtopila vse grenkosti, ki so jo srečavale na dolgi poti življenja. Z njo je še drugim okrog sebe preganjala žalost, da so po Stritarjevem receptu prišli do zaključka: „Kaj bi se človek jezil, ko ne pomaga vse nič“. Po vsem tem ni čuda, da so jo povsod imeli tako radi in da so celo hlapci, s katerimi je služila in ki so po naravi bolj surovi, z nekim zavidevanjem in spoštovanjem gledali nanjo.

Večer njenih jasnih življenjskih dni je ožarjala tako lepa zarja, kakor redko sveti starim, onemoglim služkinjam. V telesnem in duhovnem oziru lepo preskrbljena, se je lahko mirno pripravljala na zadnji Gospodov klic. Njena najmlajša nekdanja varovanka in sedanja posestnica doma, gdč. Ana Kušar, je kakor hčerka za onemoglo mater skrbela zanjo. Odkazala ji je lastno stanovanje v prostorni hiši, z dvema sobama in kuhinjo. Eno sobo je mogla dati v najem in za priboljšek sama vleči stanarino. A s tem je ni hotela izločiti iz družine. Na hrano je še vedno hodila k družini, dokler in kadar je mogla, in več dnevni ur je preživela v njenih prostorih. Lastna sobica ji je bila puščava, kamor je hodila molit, brat in svoje stanovanjske tovarišice učiti modrosti življenja.

Svoje molitve je začasa pokoja še podvojila in potrojila. Njena molitev ni bila samo častivna in prosivna za lastne potrebe. Bila je tudi apostolska. Vsa dobra, blaga prizadevanja drugih je zalivala z njo. Zlasti je rada in veliko molila za bogoslovce, da bi kljub težavam in skušnjavam ostali zvesti svojemu poklicu in postali vneti duhovniki. V isti namen je darovala mnogo sv. obhajil. Te svoje največje tolažbe tudi v svojih zadnjih letih, ko ni mogla več v cerkev, ni bila oropana. Gospodična Ana je poskrbela, da jo je voditelj III. reda za vsako nedeljo in praznik, pa še med tednom večkrat prišel na dom spovedat in obhajati.

Med molitvijo in branjem se je tuptam zamislila v daljo. Simeonovo koprnjenje jo je objelo. Nečaku, sesternemu sinu, g. bogoslovcu Holmarju vstaja zarja nove maše. Za Rozalo je bila vsaka nova maša praznik. Pa bi ji ne bila nova maša nečaka. „Da bi ga videla“, tako je

ob takih hotenih in nehotenih odmorih vzdihovala, „o, da bi ga videla kot novomašnika pri oltarju! Še to mi daj, Gospod, potem pa pusti svojo dekle v miru!“ In zopet je molila, da bi se ta lepa zarja kmalu razlila v solnčni dan, ki ga je Gospod naredil.

A Gospodovi računi so bili topot drugačni. Proti sredi decembra se je nekoliko prehladila. Oslabeli organizem ni bil več kos zasliženim pljučam. Kmalu so se oglasili „godci“ s svojo smrtno predigo. Ni se jih ustrašila. Štirikrat pokrepčana z angeljsko hrano, opremljena z vesoljno odvezo III. reda, je udano čakala sestre smrti. Glas ji je že zadušilo, a ustnice so še vedno šepetale tiho molitev in roka je krčevito stiskala jagode rožnega venca, kakor bi hotela iztisniti iz njih zadnji sok za najhujšo silo. In dne 19. decembra, ko so božji krilatci že navijali strune za najlepšo himno sv. noči, je ob navzočnosti nečaka, bodočega novomašnika, mirno prestopila prag večnosti, da tam še pred njim zapoje — Glorijo.

P. ROMAN:

SKOZI TRPLJENJE DO SREČE.

Zgodba trpečih in ljubečih src.

IV. poglavje.

Pavel se je bil nekaj zakasnil, prišel je v pisarno malone celo uro prepozno. Kot po navadi je odložil suknjo in klobuk na ozkem svetlem hodniku, ki je družil glavni koridor z uradnimi prostori. V prvi sobi je sedela pri stroju stenotipistka ter prepisavala dolge kolone števil, računov, faktur. Ljubeznivo jo je pozdravil kot je imel navado pozdravljati vse nameščence v tovarni svojega očeta. Zato so ga imeli tudi vsi prav radi v ljubezni, ki se je družila s spoštovanjem. Zakaj pri delu je bil točen in kar so delavci najbolj čutili, imel je smisel za delavske potrebe in marsikatera sprememba v dobro delavcem je šla na njegov račun, se je izvršila po njegovem nasvetu.

Komaj pa je stopil k svoji pisalni mizi in ni še pozdravil knjigovodje, ko ga ta nekako nestrpno in istočasno skrbeče opomni, da želi oče nujno z njim govoriti.

„Te-le račune bi rad še preje uredil, da jih potem ponesem očetu — menda stvar ni tako silna.“

„Pač — zdi se mi, da je oče celo dvakrat rekel, da takoj pridete k njemu.“

„Bom pa stopil.“

Prožnih korakov je odhitel, da se vrne ves sklonjen, ves zmučen; ničesar ne sluti to mlado srce, nič ne ve, da ga čakajo tam na koncu koridora besede, ki bodo bolj bolele kot bič, da ga zatem čaka veliko trpljenje in preizkušnja, da v moža dozori. Prožnih korakov hiti, da tem preje mož postane. Pred vrati za hip počaka, zdi se mu, da oče sam seboj govori, nato vstopi, da nevede trpljenje objame.

• • •

Tovarnar Traven je vstal. Molče, brez vsake besede, vendar skrajno korektno je ponudil sinu stol ter obrnjen proti oknu začel govoriti.

„Kdaj sem ti dal pooblastilo, da podpisuješ v imenu tvrdke?“

„Če se ne motim, me je meseca arpila doletela ta čast, še danes sem ti hvaležen za to in nikoli ne bom tega pozabil.“

„Tudi jaz ne.“

„Kako to misliš, oče?“

„Takole — preberi, prosim, samo to-le!“

Pavel vzame menico, jo preleti z očmi, in se nehote oprime pisalne mize.

„Oče, to je pomota!“

„Podpis je tvoj, mislim, in če se močno ne motim, ni potvorjen.“

„Podpis je res moj, toda za to svoto se jaz nikoli nisem obvezal.“

„Mogoče — toda pisano je in tvrdko veže. Pojutrišnjem menica zapade. In 250.000 Din je danes denar. Kje naj potem vzamem za razširjenje tvornice? Danes zjutraj sem namerjal tudi tebe uvesti v podrobne načrte. Sedaj to odpade. Prosil bi le, da mi poveš, kam je denar šel, v kakšne namene si ga porabil?“

„Oče, to mora biti pomota. Veruj mi, da jaz pooblaščenja nikoli nisem zlorabil.“

„Če ne zlorabil, si se pa igral. In v tovarni ne trpim in ne morem trpeti ne zlorabe ne igračkanja. Torej smem vedeti, kam je šla svota?“

„Oče, jaz ne vem. Temno se spominjam, da sem nekoč podpisal blanket dobremu prijatelju, — toda to je bilo v šali, šlo je za neko akademsko prireditev in dobil sem ga nazaj še isti dan. In pa pozneje enkrat... seveda sodil ne bom.“

„Se morda spominjaš kako in kaj?“

„Ne, oče, to je bila le bežna misel. To ni mogoče!“

„Ne bom silil. Ni moja navada. Pač pa prosim, da delo v tovarni zapustiš, ker ne mislim dela dolgih 30 let pustiti zaigrati po lastnih otrocih. Do sedaj Henrik, od sedaj še ti in temeljito si začel, to priznanje zaslužiš.“

„Oče, ne sodi! Stvar se bo pojasnila. Jaz samo to vem, da tako veliko vsote niti pri plačilih nisem še nikoli podpisal, še manj pa, da bi menico kar tako izročil. Nekdo je moral mojo dobroto zlorabiti ali pripisati številke ali kaj podobnega. Jaz ne vem. Samo to vem, da mi krivico delaš, če misliš, da mi je cela zadeva kaj bolj jasna kot tebi.“

„Jaz sodim ne in sodil ne bom. Ostanem pa pri svojem. Podpis je tvoj in kdor je tako lahkomisljen, da menice podpisuje v imenu tvrdke, se utegne jutri česa drugega domisliti. In takega človeka moja tovarna ne potrebuje, četudi je to moj sin. Upam, da sem dovolj jasno povedal svoje mnenje.“

„Da, morda celo nekoliko preveč! Jaz seveda takoj grem, in ne mislim prestopiti ne praga tovarne in ne doma, dokler stvar pojasnjena ne bo.“

„Glede doma nisem ničesar rekel.“

„Vem, da ne. Ampak se samoposebi razume. Upam pa, da boš še enkrat obžaloval današnje trde besede in kratko sodbo. Le če prepozno ne bo.“

„Kam greš?“

„Mojo pot — daleč ne — pač pa nočem vedeti, kje sem stanoval in kje sem delal dosedaj.“

„Tvoja glava, tvoj svet. Delo me čaka.“

Ko je to rekel, je tovarnar Traven obrnil brez nadaljne besede hrbet svojemu sinu in se zatopil v svoje račune in načrte.

Pavel je hotel še nekaj reči, morda bi našel besedo, ki naj bi bila most med sinom in očetom. Ko pa je videl očeta takega, je v obraz zardel, trmasto je zamahnil z roko in odšel.

Kam, sam ni vedel. Bilo pa je v njem toliko očetove nravi, da bi ga po vsem tem nobena beseda ne spravila raz pot, ki jo je mislil hoditi.

V. poglavje.

Bled, s stisnjenimi ustnicami je Pavel visokovzravnian stopil v pisarno knjigovodstva. Brez besede je šel mimo kontoristinje, ki ga je sočutno in zaeno radovedno pogledala. Ko pa je za seboj zaprl dvojna vrata, je stopil pred knjigovodjo in s suhim glasom vprašal: „Gospod Tonejc — vi ste podučeni o vsem — ali verjamete?“ In stari uradnik, ki je poznal Pavla še kot malega pobčka, je prevdarno in mirno rekel po kratkem premolku: „Gospod Pavel poznam vas in vem, da je pomota tu ali morda kaka prenačljenost, seveda menica je veljavna in če nič ne veste, kdo bi jo bil utegnili zlorabiti, jo bo treba plačati. In 250.000 Din je velika svota. Prepričan sem pa, da že še pride na dan, kako in kaj je z menico.“

Pavel ga je hvaležno pogledal, mu nemo stisnil roko in rekel samo: „Upam, da. In sedaj — ostanite zdravi, jaz namreč grem in ne vem, kdaj se zopet vidiva.“

„Pavelček!“

Stari uradnik se je bil spozabil. Naenkrat gospod Pavel zanj ni bil več tovarnarjev sin, ampak samo še mali Pavelček, ki ga je v deških letih večkrat vzel v naročje in ki mu je nekoč bil tolažnik v njegovih otroških stiskah. Ena sama topla in prisrčna beseda pa je ustvarila zlat most mej dvema srcema. Pred par hipi samo človeka, ki sta si pač dobra, sta postala v moči ene besede prijatelja, nerazdružna zaveznika. Mesece in mesece sta preživela v isti sobi in pri istem delu in posebnega zblizanja ni bilo, ura stiske in grenkosti je morala odpreti ta hladna človeška srca.

Na to besedo se je Pavel še enkrat ustavil in pojasnil — med očetom in menoj so padle besede, da sem primoran zapustiti tovarno in moje delo in seveda tudi dom. Imam nekaj spretnosti in zdrav sem tudi, bom pa drugje poskusil. Daleč ne grem, ker moram najti tistega, ki je moje zaupanje zlorabil in moje ime onečastil. Tako in sedaj z Bogom, jaz vas nikoli ne bom pozabil.

Knjigovodja ni mogel reči ne ene besede. Dušilo ga je v grlu, peklo v očeh, ljubil je tega fanta kot lastnega sina.

Tako je Pavel odšel. Na pisalni mizi je pustil vse tako kot je bilo, celo posameznih računov ni bil sklenil. Knjigovodja je s tresočimi se rokami sedel k mizi Pavlovi in začel urejati posamezna pisma, da prihrani trdo besedo očeta za njegovim hrbtom. Nato je poklical stenočipistko in ji dopovedal, da gospoda Pavla nekaj časa ne bo v urad, ker ima drugje za trdtko važne posle. Najbolje pa je, da o tem malo govori, če ji je ljubo zaupno mesto v tovarni.

To je bila prva skrb novega zaveznika Pavlovega, da mu olajša njegov odstop. V stari, zgubani obraz pa je stopila tisto uro poleg poteze vestnosti in zvestobe še neka posebno prisrčna poteza, ki je to hladno obličje dobrodejno obsijala, poteza očetovske ljubezni in resnične vdanosti.

(Dalje prihodnjič.)

P. HUGO:

IZ MUČENIŠKE KRVI.

Iz mučeniške krvi rastejo mučenci. Kakoršno seme taka rast. To je zakon narave. A je tudi zakon milosti, ki posnema naravo. Zgodovina krščanstva ne govori samo, ampak kriči o tem. Kadarkoli je bilo to božje drevo obsekano, in kolikokrat je že bilo, vedno je bujnejše ozelenelo in se bohotneje razraslo, ker božjega soka ne manjka in mu ga ne bo zmanjkalo do konca dni. Čudno, da mehiški Neron Calles tega ni vedel, sicer bi se ne bil z ognjem in mečem spravil nad Cerkev. Je bil pač s slepoto udarjen, kakor vsi pred njim, ki so isto poskušali. Zgolj po človeško računajoč je mislil, da ko bodo katoličani zagledali prvo bratsko kri, se bodo razpršili, kakor revolucionarna masa, ko padejo med njo prvi smrtonosni streli. Kako se je uračunal. Štiri leta že hodi katoliška Mehika krvavo križevo pot, tako krvavo, kakor jo je hodilo krščanstvo v prvi mučeniški dobi. A kakor je krščanstvo v tej krvavi dobi rodilo najlepše sadove, tako, da se ona po pravici imenuje njegova zlata doba, tako tudi katoliška cerkev v Mehiki. Res je, marsikaka suha in sušča se veja je bila odsekana in vržena v ogenj. A ob njeni rani so se pokazali novi poganki, ki obetajo lepši cvet in sad. Veliko teh sadov, tako lepo rdečih, kakor bi bili dozoreli naravnost iz krvi, je cerkev že utrjala in razstavila drugim svojim otrokom v zgled. Prej smo malo slišali o mehiških katoličanih. Sedaj gre po vsem katoliškem svetu: Mexico docet, Mehika uči, da ima cerkev v sebi še vedno isto mlado moč, kakor v svoji prvi pomladni dobi. Po pravici kliče znani rimski list „Osservatore Romano“ s predsedniškega stola odhajajočemu Callesu: „Hvala ti, ker si nam to resnico, o kateri nismo nikdar dvomili, znova tako nazorno dokazal!“ Seve, ta hvala je tako malo zavidljiva, kakor ona Judeža iz Karijota, ki nam je dal Rešenika.

Lepo bi bilo, ko bi nam eden nabral celo košarico krvavo rdečih sadov, ki so se iz krvi mehiških katakomb rodili. Ne dvomimo, da nam jih bo katoliška Mehika, ko dočaka svojo veliko noč, za piruhe poklonila. Zaenkrat hočemo odtrgati le dva, da ob njih poživimo svojo medlo vero in da ne bo za vsako ceno naprodaj, za kar tamkajšnji katoličani žrtvujejo kri in življenje. To sta junaška mladeniča Joahim Silva in Manuel Melgarejo, ki ju tudi sv. oče v svojem apostolskem pismu na mehiške škofo z dne 16. nov. 1926. s častjo omenja.

Joahim Silva je bil rojen 15. nov. 1898. v Guanajuato. Po končani gimnaziji se je lotil obrti svojega očeta, ki je imel dobro vspevajočo tovarno za čokolado. S toliko resnostjo, vestnostjo in spretnostjo se je vživel v tovarniške posle, da mu je oče, kadar je odšel na kaka trgovska pota, z mirno vestjo lahko izročil vodstvo tovarne. A obrtni poklic ga ni tako omamil, da bi za svoj najvišji poklic ne našel časa, kar se pri trgovcih in obrtnikih tako rado zgodi. Kot član katoliške zveze in kongreganist je bil v prvi vrsti cel katoličan. Nikoli ga ni manjkalo pri shodih. Ko je zvečer zaključil svoje stanovske posle, je pohitel med ligaše in jih s plamenečo besedo vžigal k vstrajnemu boju za obrambo katoliških pravic. Kmalu je imel okrog sebe četo katoliških arditov, gorečnikov, ki so bili pripravljene na vsako žrtev za vero in Cerkev. Eden njegovih najvernejših učencev in najnavdušenejših sobojevnikov je bil komaj 17 letni Manuel Melgarejo .

Isti vzvišeni vzor in isto navdušenje je spletlo med njima pristrčno prijateljsko zvezo. Skupaj sta hodila pogosto k sv. obhajilu, skupaj sta se vdeleževala letnih duhovnih vaj, skupaj sta vsak večer klečala v cerkvi pred Marijino podobo in molila sv. rožni venec. Odtod tisti sveti ogenj, ki ju je vžigal za katoliški apostolat. Joahim je z njim najprej začel v ožjem krogu svojih domačih in sorodnikov. Če so bile njegove sestre ali sorodnice preveč moderno oblečene, je proti temu odločno protestiral in ni hotel z njimi ven. Pa tudi v družbi sovrstnikov mu njegov odločni katoliški značaj ni dal molčati, če se je na katerikoli način žalil katoliški čut. Vsako nedostojno govorjenje je ogorčeno zavrnil. Ob priliki nekega ljudskega shoda se je nekdo spozabil, da je Marijo sramotil. Njemu je kri zavrela. Tako krepko ga je zavrnil, da bi ga bilo kmalu življenje stalo. Eden prizadetih se je ves besen z odprtim nožem navalil nanj. Če bi mu ne bil brat priskočil na pomoč in razorožil napadalca, bi mu ga bil v srce porinil. Pač pa je bil z nekaterimi drugimi svojih bojnikov vržen v ječo. A to ni zlomilo njegovega poguma. Še v ječi je bodril svoje tovariše k vstrajnemu boju za božjo pravdo.

Kmalu mu je bila dana prilika še bolj junaško izpričati svojo vero. Dne 12. sept. 1926. je s svojim prijateljem Manuelom Melgajerom šel v Zamoro, kjer je bil napovedan protestni shod zoper preganjanje katoličanov. V vlakcu se jima je pridružil nek general, Callesov pristaš. Bil je civilno napravljen, zato ga nista spoznala. Ko je slišal, o čem se pogovarjata, se jima je hinavsko približal. Pokazal jima je križ in svetinjico, ter ogorčen udrihal čez Callesa. Mislila sta, da imata odločnega sobojevnika pred seboj in še bolj prosto in izrazito dajala duška svojim verskim čustvom. Koj ko so prišli v Zamoro, ju je dal prijeti. Joahim je takoj vedel, koliko je ura. Ni ga skrbelo zase, ampak za mladoletnega prijatelja. Neustrašeno je stopil pred hinavskega generala in dejal: „Usmrtime me, ali naredite z menoj kar vam drago, a tega mladeniča pustite domov!“ Manuel je pa protestiral: „Ne, Joahim, jaz hočem s teboj umreti!“ Ker sta vedela kaj ju čaka, bi bila rada takoj duhovnika, ki bi ju obhajal. A si nista upala prositi zanj, ker bi ga s tem kompromitirala. General ju je takoj dal odvesti v vojašnico in po kratkem procesu na morišče. Ko se je razvil žalostni sprevod, sta potegnila vsak svoj rožni venec iz žepa in začela na glas moliti. Soldateska je zahtevala, da pomečeta rožne vence proč. Toda Joahim je neustrašeno izjavil: „Dokler bom živ, se ne bom ločil od rožnega venca!“ Pred izvršitvijo smrtnih obsodbe so jima hoteli zavezati oči. A Joahim je zopet junaško protestiral: „Nisem nikak zločinec. Sam vam bom dal znamenje, kdaj imate streljati. Kadar bom zaklical: Naj živi Kristus kralj! Naj živi naša Ljuba Gospa Gvadalupska, tedaj sprožite!“ Nato se je obrnil k svojemu mlademu prijatelju in mu dejal: „Odkrij se, ker zdaj zdaj bova stopila pred večnega Boga! Koj za tem je zmagoslavno zaklical: „Naj živi Kristus kralj!“ A predno je mogel nadaljevati: „Naj živi Naša ljuba Gospa Gvadalupska“, so že počili strelji in mrtev se je zgrudil na tla. Ko je Manuel to videl, se je onesvestil. Na tleh ležečega so še njega ustrelili.

To ste bili dve izmed prvih žrtev Callesovega neronskega preganjanja. Njuna kri ni le bila seme novih odločnih katoličanov, temveč tudi novih neustrašenih mučencev.

P. ADOLF:

SPOMINI IZ MISIJSKEGA ŽIVLJENJA.

Lov na ljudi se nadaljuje.

Dopoldne je bil pri nas p. Narciz,“ je pripovedovala. „Dejal je, da ga bodo zaprli. Povedal je tudi, da enak poziv čaka tudi Vas. Ker vemo, da ste Vi na več krajih znani, me je poslala moja prednica in Vas prav lepo prosi, da bi poizvedeli, če bodo tudi nas sestre zaprli ali pa izgnali.“

„Pridite danes zvečer, sem odgovoril s. Angeli, katero sem že dalj časa poznal, ker pri nji so se zbirale nemške služkinje. Medtem časom bom poskusil zvedeti, kar želite.“

Takoj na to pa sem stopil k g. škofu, ki ima svojo palačo zraven našega samostana in sem mu pokazal poziv angleške vojaške oblasti.

„To skoraj ni mogoče,“ pravi g. škof. „Bil sem osebno pri angleškem guvernerju Hopkinsonu zaradi katoliške duhovščine in obljubil mi je, da bo vse pri miru pustil, naj že bodo katerekoli narodnosti. Poslal bom nemudoma k njemu svojega vikarija, namestnika, da poizve, kaj je na Vašem pozivu. Pridite popoldne okrog četrte ure poprašat, kaj bo moj vikarij pri guvernerju opravil. Naj pride z Vami tudi nemški p. Narciz.“

Opoldne pri obedu sem povedal svojemu prijatelju p. Dunstanu vse, kar se je bilo prigodilo dopoldne in sem ga poprosil, da naj izve, ako mogoče, če bodo izgnali ali zaprli tudi redovne sestre in pa, koliko denarja smem jaz, kot ujetnik, s seboj vzeti. G. pater mi je to takoj obljubil.

Popoldne, ko sem šel s kora, me je že čakal p. Dunstan in mi rekel: „Nobeden izmed nemških in avstrijskih državljanov, ki so še tukaj, ni varen, da bi ga ne izgnali ali pa zaprli, naj že bo moški ali ženska, redovnik ali redovnica. Kdor kaj ima, naj hitro skrije. Koliko pa smete vzeti denarja s seboj, ni nič določenega, mogoče tudi, da bodo ves denar pobrali. Vendar pa vzemite s seboj pet ali šest angleških funtov.“

Ob 4. sva šla z nemškim patrom k g. škofu, kakor je bilo naročeno.

„Moj namestnik,“ pravi g. škof, „je bil pri guvernerju in mu povedal, da sta vidva dobila poziv za Rasetin. Guverner je odgovoril, da mora to biti pomota. Če je pomota, je odgovoril moj namestnik, pa patra ne bosta šla na Rasetin. O, tega pa že ne, se je oglasil guverner, na Rasetin morata priti na vsak način, ker sta dobila poziv. Kasneje se bo že dokazalo, da je pomota in patra se bosta vrnila. Ko mi je p. vikarij te stvari sporočil, sem telefoniral in kasneje še telegrafiral v Kajiro na višjega angleškega komisarja Maksvela (Maxwell), pa do sedaj še nisem dobil odgovora. Oglasita se še enkrat pri meni, danes zvečer.“

Zahvalila sva g. škofa za skrb in ga prosila, naj bi nama dal pismo priporočilo, kakor ga da svojim duhovnikom, kadar gredo na tuje. G. škof je odgovoril, da bova ta priporočila dobila zvečer in je še pristavil, da naj dava svoje reči spraviti na škofijo, kjer bodo še najbolj na varnem. Odvrnila sva mu, da imava tako malo stvari, da se ne izplača tega prenašati, ker vse skupj nima dosti vrednosti. Pač pa sem jaz dostavil, da imajo nemške sestre boromejke dve hiši, azil in

šolo v Aleksandriji, ki ste v največji nevarnosti, da bi jih Angleži ne konfiscirali in prodali.

Proti večeru sem šel v mesto, da si priskrbim še nekaterih malenkosti. Tik pred samostanom srečam starega znanca, urarja Fernusa, doma z Vrhniko na Kranjskem, ki me ustavi.

„Ali je res, da bodo Angleži zaprli enega izmed patrov,“ vpraša Fernus.

„Prav res, mu odgovorim, toda ne enega, temveč dva.“

„Katera dva pa?“

„Nemca in mene.“

Ko je stari gospod to slišal, se je tako prestrašil, da ni mogel ziniti nobene besedice več; imel je namreč ženo in številno družino. Molče mi je dal roko in tiho je zginil po cesti.

Zvečer sem imel veliko obiskovavcev. Prišle so se posloviti naše redovne sestre in več naših ljudi. Prišla je tudi nemška sestra Angela in ž njo nam že znana žena Guggenastrova. Obema sem povedal, kaj je izvedel p. Dunstan. Ženi Guggenastrovi sem posebej še svetoval, da naj vse svoje, kar ima, v denar spravi, če je le mogoče v zlato; in vse to naj da skupaj s stvarmi nemških sester spraviti na škofijo.

Naj tukaj omenim, da je g. škof v azil in v šolo nemških boromejk začasno naselil armenske katoliške sestre. Angleška oblast je k temu molčala. Ko so bile boromejke kasneje izgnane, Angleži teh hiš niso konfiscirali in prodali, kakor drugo imetje svojih nasprotnikov. Po vojski so boromejke svoje imetje zopet nazaj dobile.

Guggenastrova gospa je poslušala moj svet in vse prodala. Imela je v najemu celo nadstropje velike hiše v sredini mesta, in v njem več strank na hrani in stanovanju. Denarja pa ni dala spraviti g. škofu, temveč švicarski firmi, kjer je bil nastavljen njen mož. Švica ni v vojski, si je mislila gospa, in pri Švicarjih bo moj denar na varnem. Guggenastrovo gospo so izgnali iz Egipta dobro leto na to. S seboj je smela vzeti zase 8 egiptovskih lir, malo več kot 8 angleških funtov in za otroka, ki ga je bila med vojsko dobila, 4 egipt. lire, drugo je morala pustiti v deželi: Ko je bila gospa izgnana, je šla angleška policija k švicarski firmi in s silo odprla Guggenastrove zaboje. Pustila je srebrnino in drugo ropotijo, vzela pa je s seboj zlatnino in ves denar v papirju in zlato. „O, p. Adolf, ko bi bila jaz takrat Vas poslušala,“ mi je rekla, ko sva čez enajst let v Egiptu zopet skupaj prišla, „bi bili mi zdaj za eno hišo bogatejši!“ Meni pa se še danes nekoliko prav zdi, da je Guggenastrovo zadela kazen, ker je Švicarski firmi bolj zaupala, kakor pa katoliškemu škofu.

Zvečer sva šla oba, jaz in nemški pater, k g. škofu. Dobila sva od njega priporočilna pisma. Od angleškega komisarja iz Kajire pa ni bilo nobenega odgovora.

G. škof je nama svetoval, da bi oblekla svetna oblačila, češ, to bo za naju bolj pripravno.

„Jaz ostanem v frančiškanski halji, sem odgovoril zase. Ta se mi zdi najbolj pripravna, moj tovariš pa naj naredi, kar hoče. Če Angleži zaprò meniha, imeli bodo meniha. Če pa se jim ne bo zdelo to pripravno, naj me pa izpustijo.“

V tej zadevi sem kasneje vprašal za svet p. Dunstana, ki je po mojem mnenju eden najbolj prebrisanih ljudi. „Da, da, imate prav, je hitro rekel Anglež. Le obdržite habit, redovno obleko. To bodo Angleži vedno spoštovali. Mogoče je še celo, da Vam bo obleka pomagala, da boste kmalu iz ujetništva prišli.“ To je bilo tudi moje mnenje.

Ko sva se zvečer s p. Narcisom poslovila od samostanskega predstojnika, sem ga prosil, da naj da vsakemu po deset egiptovskih lir v zlatu, kar je tudi takoj storil. Posnemati sem namreč hotel očaka Jakoba, ki je imel srečati svojega hudega brata Ezava, ki mu je bil naproti prišel z veliko množico oboroženih hlapcev. Jakob se je Ezava po pravici bal. Razdelil je svoje čede ovac. Pred seboj je gnal polovico debelih in lepih, češ, če bo Ezav pograbil prvo polovico, bom jaz bežal z drugo polovico. Podobno sem jaz vtaknil v mošnjček štiri egiptovske lire v zlatu in še nekaj drobiža; to naj bi bila prva polovica suhih ovac, katere sem se namenil pokazati hudemu Angležu. Drugih šest zlatih lir sem pa skrbno skrnil v spodnje hlače, katerih pa nisem mislil nikomur pokazati.

Bilo je še istega dne, na dan sv. Katarine. Zvečer po večerji vidim na hodniku našega organista zelo pobitega.

„No, g. Švindelj, ali imate perilo in najpotrebnejšo obleko za Rasetin že skupaj?“

„Ravno to je, kar me tako grozno grize. Vsi pravijo, da sem rdeče podčrtan. Jaz pa o tem prav ničesar ne vem. Nisem dobil še nobenega poziva. Visim med nebom in zemljo. Negotovost je hujša kot smrt.“

„Mogoče, da ste Vi samo modro podčrtani in Vas Angleži zdaj še nočejo. Mogoče celo, da Vas sploh ne bodo vzeli, ker je Vaša žena francozinja. Boga zahvalite in spat pojdite!“

G. Švindelj je šel domov misleč, da bo spal, toda bdel je celo noč, ker tako so bili določili njegovi sovražniki.

Pa tudi jaz sem to noč prav malo počival. Spravljal sem skupaj stvari, katere sem mislil seboj vzeti. Ko sem bil ravno pri delu, stopi v sobo p. Dunstan in reče prijazno:

„Jutri, ko boste šli, obujte čevlje in vzemite plašč, ker ne veste, kam vas bodo peljali. Vzemite s seboj tudi kako debelo ogrinjavko ali pa lahko plahto. Jaz sem Vam tukaj prinesel malo blazinico in nekoliko zdravila. Te stvari Vam bodo zelo prav prišle. Ne dajte jih nikomur. Pred vsakim jih stisnite pod plašč.“

Pri teh besedah mi je dobri pater dal malo blazinico in pa steklenico konjaka rekoč: „Le pogledjte ga, ima tri zvezde, je pristno blago in najboljše zdravilo zoper morsko bolezen. Jutri ali pojutrišnjem Vas bom že prišel obiskat. Če boste še česa potrebovali, Vam bom preskrbel.“

Vzel sem torej s seboj plahto iz kameljne dlake in blazinico. Konjak pa sem po neprevidnosti vtaknil v usnjat kovčeg, kjer sem imel tudi druge stvari.

Omeniti moram, da sem naslednje dni zastonj pričakoval dobrega prijatelja. Kaj je bil vzrok, da ni prišel, sem zvedel šele po vojski.

„Drugi dan sem šel na Rasetin, da bi z Vami govoril, tako mi je p. Dunstan pravil po vojski. Danes in jutri to ni mogoče, mi je odgovoril komandant, pridite torej v nedeljo. Prišel sem tedaj v nedeljo in še precej zgodaj. Komandanta ni bilo v kasarni, njegov namestnik pa mi je rekel, ladja Izmajilija je po noči odplula. Tako so me bili opeharili moji lastni ljudje.“

Dan po sv. Katarini, 26. novembra, bil je četrtek in nekoliko oblačno, kar v Aleksandriji tudi po zini ni navadno, sva se peljala s p. Narcizom v smeri proti luki, ker tam, zraven kraljeve palače, leži

Rasetinska vojašnica. Meni je bila prav dobro znana, ker zraven nje je vojna bolnišnica, kjer sem bil večkrat s p. Dunstanom, ki je kot vojni kurat bolnike obiskoval.

Kolikor bolj sva se bližala Rasetinu, toliko več je bilo vozov, ki so šli po ravno isti cesti in vozili prihodnje vojne ujetnike in njih kovčege. In koga vidim na vozu pred seboj?

„Oho, g. Švindelj, kam pa se Vi peljete?“ sem mu zaklical.

„Na Rasetin. Pomislite, ko smo se sinoči spat spravljali, je prišel detektiv in mi je prinesel poziv za danes ob 9. uri. Celo noč smo se poslavljali in reči skupaj spravljali. Ali mi niso mogli tega naznaniti včeraj dopoldne, kakor Vama? Kam pa naj bi bil mogel bežati, ker imam ženo in otroka? V tem slučaju Angleži pač niso bili obzirni.“

(Dalje prihodnjič.)

P. ANGELIK:

PREGLED ZGODOVINE FRANČIŠKANOV MED SLOVENCMI.

Samostan v Beljaku.

One same so revne in ne morejo svojega denarja vtikati v tujo stavbo, ker lahko vsaka od njih izstopi, kedar hoče in ima pravico zahtevati svoj denar nazaj. Njihova sedanja hiša je pa za meščanske potrebe neprikladna in jo bo zato težko in le pod ceno mogoče prodati. Cesar naj jim torej z ozirom na njihovo štiridesetletno prostovoljno delo v šoli pusti njihovo hišo ter naj da samostan zastoj popraviti. Prosila je tudi, naj bi se iz konventualskega premoženja vsak dan brala sv. maša za šolske otroke v konventualski cerkvi sv. Marjete. Cesar je na to odredil, naj se napravi proračun za popravo in priredbo samostana, hiša združenih učiteljic pa naj se proda šele po njihovi premestitvi v prenovljeno samostansko poslopje. Oni duhovnik pa, ki jim je dozdej štirikrat na teden maševal v mestni župni cerkvi, naj vnaprej mašuje v konventualski. Še isto leto 1785. je bil napravljen proračun v višini 8151 gld., ki so ga pozneje znižali nad 7080 gld., in leta 1787. se je začelo prezidavanje, tako da je bila do jeseni že polovica proračunske svote porabljena. Kdaj je bilo poslopje izročeno svojemu novemu namenu, kakor tudi nadaljna njegova usoda do francoske zasedbe Beljaka, nam ni znana.

Leta 1809., ko so Francozi zasedli Beljak, je prenehala tudi dekliška šola v bivšem konventualskem samostanu. V samostansko poslopje je bila nastanjena sodnija prve stopnje. Cerkev so spremenili v vojaško oskrbovalno skladišče. Ko je bila leta 1814. vpeljana zopet avstrijska uprava, sta bila od 1. avgusta do 15. oktobra 1814 v samostanu nastanjena okrožni urad in okrožna sodnija. Ta slednja je sploh prenehala, okrožni urad so prestavili drugam, dokler ni bila leta 1822 zanj kupljena posebna hiša.

Ker je po avstrijski politični šolski ustavi morala biti v vsakem okrožju ena glavna šola in je bilo mesto Beljak po odhodu Francozov v veliki zadregi za javne stavbe, zato je komisija, ki se je v ta namen sestala, da bi te zadeve

uredila, sklenila leta 1815., da se naj bivše samostansko poslopje po načrtu okrožnega inženirja Luggerja priredi za dekliško šolo in za vojaško oskrbovalno skladišče. Ker je bilo poslopje last verskega zaklada, sta morala istemu šolski zaklad in vojaški erar plačevati primerno letno najemnino (prvi 150 gld. in drugi 170 gld.) Prezidavo so izvršili na ta način, da so postavili vmes zid, in sta tvorila vsak zase posebno hišo. Ko leta 1819. vojaštvo ni več rabilo svoje hiše, je hotela mestna uprava iz njega napraviti šolsko kapelo, za katero je mislila porabiti cerkvene paramente nekdanjih konventualov, ki so bili shranjeni pri mestni župniji. Vendar do izpeljave tega načrta ni prišlo. Od leta 1820. do 1828. je verski zaklad dal zakristijo vojaškemu erarju v najem, ki jo je rabil za skladišče pušk in jermen beljaške stotnije deželne brambe, dokler ni vse orožje dobilo skupne strehe v štabnem poslopju. Tudi kuhinjski vrt je bil za razdobje po 5 in 5 let dan v najem. Leta 1828. je mestni magistrat vzel za 5 let zakristijo v najem, ker je bil tretji bataljon petega pešpolka prestavljen v Beljak in je tako potreboval shrambo za obleko. Leta 1829. je hotel trgovec Lovrenc Wieltschnig kupiti cerkev in zakristijo, da bi si napravil skladišče za svojo železnino. Toda verski zaklad je to delno prodajo odklonil. Leta 1832. je prešla uprava bivšega samostana na državno posest Podklošter (Arnoldstein). Šele sedaj se je verski zaklad odločil brez ozira na šolo prodati cerkev in samostan z vsemi pritiklinami na tistega, ki bi največ ponudil. To je bil vojaški erar, ki je 15. septembra 1834, vse skupaj kupil za 9025 gld. Za dekliško šolo je bila zdaj prirejena mestna hiša, tako da je bil leta 1836. bivši samostan izročen vojaški oblasti. Pri tem je ostalo do polpreteklega časa. Poslopje je medtem prešlo v last mesta Beljaka in zdaj se dviga nad ruševinami starega samostana nova dekliška šola.⁷ S tem so izginili zadnji sledovi prvega bivanja frančiškanov v Beljaku.

Točno petdeset let pozneje, ko je bivši konventualski samostan dobil zadnjega lastnika vojaško oblast, to je leta 1886., so prišli sinovi sv. Frančiška drugič v Beljak. Naselili se pa niso več na starem kraju, ampak na levem bregu Drave na mestu, kjer je stal nekoč kapucinski samostan s cerkvijo sv. Ludovika.⁸

Kapucini so se naselili v Beljaku na vabilo bamberškega namestnika, ki jih je bil poklical na pomoč zoper luterane leta 1626. Dne 12. decembra 1629 je bil položen temelj novi cerkvi. Štiri leta pozneje 15. oktobra 1633 je isto posvetil tržaški škof grof Pompej Koronini s privoljenjem ljubljanskega knezoškofa Tomaža Hrena. Prostor, na katerem je bil samostan postavljen, je bil last bamberške škofije. Zidavo samostana pa je prevzela grofica Uršula pl. Thonhansen, rojena baronica pl. Holnegg.⁹ Kljub pridnemu delovanju tako v domači cerkvi, kakor tudi v mestni župniji sv. Nikolaja in v okoliških župnih cerkvah, je val jožefinskega preganjanja prišel tudi nad nje. Odpravljen je bil samostan 5. maja 1787 (po Laschitzerju leta 1783.?). Vendar pa je malo poprej požar uničil cerkev, samostan, arhiv in knjižnico, tako da je odpravna komisija našla samo grobljo in golo zidovje.¹⁰

Leta 1886. je krški škof Peter Funder poklical frančiškane severnotirolske provincije sv. Leopolda v Beljak, da bi ondi prevzeli oskrbovanje župnije

sv. Nikolaja. Cerkev in hospic jim je sezidal Štefan Dionizij Czerveny pl. Zabor († 18. novembra 1901). Cerkev je bila sezidana v letih 1892.—1893. in posvečena 24. in 25. junija 1896. Cerkev je dolga 48'5m, široka 20 m in visoka 17 m ter ima pet oltarjev. Leta 1908 je provincijalni kapitelj severnotirolske frančiškanske provincije, kamor samostan pripada, hospic spremenil v samostan in P. Konstantin Unterholzer je bil istotam imenovan za prvega gvardijana.¹¹

Opombe.

Beljak.

¹⁾ Greiderer, l. c. p. 543.

²⁾ Friess, l. c. p. 35; Catalogus Almae Provinciae Tirolensis - Septentrionalis divi Leopoldi 1911/12 Oeniponte, p. 23; A. v. Jaksch, Die Aufhebung des Minoritenklosters in Villach und dessen fernere Schicksale (Carinthia I, Jg. 85 (1895), Klagenfurt, p. 137; Greiderer, l. c. p. 543.

³⁾ Marian, l. c. V. B., p. 332—333; 243.

⁴⁾ P. Leonhard Lemmens O. F. M., Der heilige Bonaventura, Kempten und München 1909, p. 269.

⁵⁾ Jaksch, l. c. p. 137—143.

⁶⁾ Simon Laschitzer, Geschichte der Klosterbibliotheken und Archive Kärntens zur Zeit ihrer Aufhebung unter Kaiser Josef II. (Carinthia Jg. 73 (1883), Klagenfurt p. 201—202.

⁷⁾ Jaksch, l. c. p. 144—151.

⁸⁾ Žak, l. c. p. 165, 195.

⁹⁾ Marian, l. c. p. 335—336.

¹⁰⁾ Laschitzer, l. c. p. 202.

¹¹⁾ Catalogus Almae Provinciae Tirolensis - Septentrionalis divi Leopoldi 1911/12. Oeniponte p. 24; Žak, l. c. p. 165; Personalstand der Säkular- und Regular-Geistlichkeit 1916, Klagenfurt p. 193; Cfr. P. Vinzenz Kofler, Stadtseelsorge St. Nikolai — Villach (Spiritus et Vita VII. (1927), Nr. 4, p. 178—184. Hall in Tirol, Provinzdruckerei).

P. HUGO:

A. Splošni.

Kaj naredi preganjanje.

Vsako preganjanje katoličane temeljito preveja, tem bolj temeljito, čim hujše je. Zrnje loči od plev. To staro resnico potrjuje tudi sedanje krvavo preganjanje v Mehiki. Mehikanci, katerih je 98 odstotkov katoličanov, so bili pred to viхро versko precej zaspani. Sovražnik se je pridno organiziral in pripravljaj na naskok, oni so pa spali, ali se vsaj zdaleka premalo pripravljali, da bi mogli odbiti naskok. Zato so nasprotniki upali, da bodo imeli lahek posel z njimi. Niso računali z verskim kapitalom, naloženim v globini njih src. Preganjanje je versko žrjavico pod pepelom razplamtelo v mogočen kres. Celo kri, s katero ga je skušal Calles pogasiti, se je zdela, kakor bi bila olje. Človek bi menil, da so katoličani po teh mukah, ki so jih prestali, željni miru, bodi že tak ali tak. Tudi izgnani škofje so mislili, da jim uslugo store, če ponudijo novi vladi mir in ga ji skušajo kolikor moč olajšati. A so se zmotili. Ko so lajški voditelji čuli, da škofje v zelo spravljivem tonu iščejo stika z vlado, so jim sporočili, da kakega sramotnega, kompromisnega miru ne marajo in ga bodo, ako ne poide drugače, potom Rima preprečili. Ali popolna zmaga cerkve, ali nič. Calles in njegovl podrepaniki morajo v Kanoso, preden ne odjenajo. Čast takim verskim junakom!

Mala Terezika upanje Mehike.

Izgnani mehiški škofje so iz Amerike naslovili na svoje bridko skušane črede očetovsko pastirsko pismo. Hvalijo njih junško potrpežljivost in jih spodbujajo k vztrajnosti do zmage, ki je bila še vedno na strani cerkve. Proti koncu pa pravijo: „Sv. Terezika Deteta Jezusa se je v to posvetila, da doli z nebeških višav podpira duhovnike in Cerkev. Sv. oče, ki jo posebno časti, upa, da se bodo po njenem posredovanju naše prilike zboljšale. V skromni ponižnosti pozabimo nase in se s tisto nežno ljubeznijo in otroškim zaupanjem, ki nas ju je ona učila, obračajmo k Bogu. S svojega nebeškega prestola bo sipala na nas vrtnice, za katerimi se naše oči tako željno ozirajo.“

Ali za Kristusa ali proti Kristusu.

Mimo Kristusa svet ne more, ne krščanski, ne paganski, ne veren, ne brezveren. Prevelik je. Preozko je vsa človeška zgodovina in bodočnost zvezana z njim. Če usta nočejo tega priznati, priznavajo srca. Zopet in zopet je predmet pisateljev in raznih umetnikov, kristjanov, judov, mohamedancev, paganov, socialistov, komunistov itd. Na eni strani bi radi izbrisali njegovo ime in njegov spomin iz človeške zgodovine, na drugi strani so ga nam katoličanom nevoščljivi. Sami bi se radi postavljali z njim. Paganski Kitajci imajo svoje „Življenje Kristusovo“ v 9 knjigah. Panteisti, katerim je vse bog, imajo svoje. Francoski republikanci so ga v „Kristus republikanec“ razglasili za svojega. O „Kristusu demokratu“ je vse polno knjig. Znanost so dela: „Kristus prvi socialist“, „Kristus prvi komunist“, „Kristus prvi abstinent“, „Kristus jud in Irec“. Bokokletna so taka in podobna dela, a kar je razveseljivo je to, da se vse puli zanj. Žalostno pa je, da bi rajši imeli potvorjenega kot pravega našega katoliškega.

Slika iz paganskega Pariza.

V Parizu, tem največjem evropskem babilonu, stoji nasproti armadi izrazitih katoličanov še večja armada modernih paganov. Mnogi med temi so podobni pravim paganom. Ne manjka jim dobre volje. Manjka jim samo vzgoje in pouka. Ker duhovščina zdaleka ne more biti kos svojim nauki, je tam prostrano in hvaležno polje za lajški apostolat, ki je pridno na delu. Zenske že dolgo pomagajo duhovščini pri katehiziranju zanemariene mladine. Par let sem so jim priskočili na pomoč tudi moški, zlasti mlajši navdušeni izobraženci. Sedaj obstoja kakih 50 krožkov teh moških apostolov, ki hodijo ob nedeljah in četrtek ven v predmestja, zbiraj zanemarjeno mladino, jo vodit k sv. maši in jo poučevati v krščanskem nauku. Svoje skušnje in svoje uspehe objavljajo v posebnem glasilu. Iz tega glasila povzamemo sledečo značilno dogodbico, ki jo je doživel mlad inženir na svojem apostolskem potu: Neko nedeljo.

tako poroča, se pridruži gruči, ki sem jo zbral in peljal k sv. maši, 17 letni mladenič. — „Zakaj greš z nami?“ ga vprašam. — „Moja mati mi je rekla, da bi rada imela malo počitka, naj se za ta čas vaim pridružim. — „Ali bo mama tudi prišla k sv. maši?“ — „Ne!“ — „Ali ti katerikrat greš?“ — „Ne vem kaj mislite s tem.“ — „Ali si že katerikrat kaj slišal o Bogu?“ — „Ne!“ — „Ali veš zakaj si na svetu?“ — „Ne!“ — „Začeti sta morala tedaj kar od kraja. Mladi pagan je debelo gledal in verno poslušal resnice, o katerih dotlej ni ničesar čul. — „Ali si razumel, kar sem ti povedal?“ — „Sem!“ — „Ali prideš naslednjo nedeljo zopet?“ — „Prav rad“ — „Pa zagotovo?“ — „Za gotovo!“ — A ga ni bilo. Cel mesec ga ni bilo. Potem zopet pride. — „Kako to, da nisi držal besede?“ — „Isti dan, ko sem šel od vas, sem si nogo zlomil. Ker nisem mogel nikamor, sem se krščanski nauk učil. Znam že vse molitve!“ Dva meseca potem ga je apostol popeljal k prvemu sv. obhajilu.

Anglikani se pridno spreobračajo.

Preteklo leto je na Angleškem in v Walesu zopet 11.000 anglikanov prestopilo v katoliško cerkev. Med njimi so jako odlične osebnosti, tako n. pr. mejni grof de Ruvigny, E. Morgan, dedič lorda Tredagara, ki je sam konvertit, hčerka mejnega grofa Waterfordskega, Blanche Giruarda, Doro-teja Nickson, hčerka anglikanskega škofa v Bristolu in cela vrsta pastorjev raznih veroizpovedanj. Zdi se, da je zavrjneno potrjenje popravljenega obrednika, ki je nedavno dvignilo toliko prahu, spreobrne-nja celo pomnožilo. Sicer pa, kakor je razvidno iz zadnjih vestí, bodo nov obrednik, ki ni več tako protestantski, kakor je bil stari, škofie kar na svojo roko vpeljali, all je od pristojnih oblasti potrjen ali ne, kljub nevarnosti, da bo država to smatrala za nekako tiho revolucijo.

Marija v turški mošeji.

Ob prenovljenju neke turške mošeje v Carigradu so delavci, ki so odstranjevali belež s sten, zadeli na podobo iz mozaika. Vodstvo mošeje je na to opozorilo vsečake narodnega muzeja, ki so previdno odkrili celo podobo. Ta predstavlja Marijino smrt v krogu apostolov. Podoba je prvovrstno delo bizantinske cerkvene umetnosti iz dobe, ko je bila mošeja še katoliška cerkev. A kaj sedaj? Marija, žena razkritega obraza v turški mošeji. To bi bilo leta nazaj za Turke še nekaj nezasišanega. Sedaj so bili možje vsaj toliko obzirni, da so vprašali vlado v Angori, kaj je storiti. In ona je toliko modernizirana, da je odgovorila, naj podobo lepo pri miru pustijo in jo skrbno čuvajo. Vprašanje je, če bodo fanatični konservativni Turki tudi ubogali.

Ko bi bilo dosti takih mož.

Neki njujorški advokat se je v krogu svojih prijateljev izrazil: „Več pravi sem dobil po svojem rožnem vencu, ki ga vsak dan molim, kakor po vsem svojem pravnem znanju. Imam jako droban rožni venec, ki ga stisnem v pest, kot svojo najizdatnejšo pomoč v hrušču in trušču velemesta. Vsako jutro, ko grem v svoj urad ali h kakih razpravi na sodišče, ga molim. Nihče, ki z menoj hiti ramo ob ramo na svoje delo, ne ve, da govorim z Materjo. Da, ko bi bilo več takih mož!“

Papež in novi ameriški predsednik.

Na dan ameriških predsedniških volitev je bil pri papežu v avdienci poljski poslanik pri Vatikanu. Ko sta opravila svoje uradne stvari, sta prešla na ameriške volitve. Papež se malo zamislil in pravi: „Počakajte, vam bom nekaj pokazal. Poišče med svojimi papirji album starih fotografij, vzame eno ven, jo pokaže poslaniku in vpraša: „Li poznate tá dva moža, ki sedita na moji desnici in levici?“ — „Kaj jih ne bi, Vaša svetost! Ta na desni je Pilsudski naš držav. predsednik, oni na levi Hoover, takratni egiptovski Jožef Evrope in sedanji predsedniški kandidat Zedinjenih držav.“ — „Morda v tem trenutku že predsednik,“ dostavi papež in se zraven še pošali: „Kajne, oba sva napredovala, odkar smo se v vaši domovini dali skupaj fotografirati.“

Proti poročnemu običaju.

Na Angleškem je navada, da radovednice, ki jih pri nobeni poroki ne manjka, novoporočenca v cerkvi s takozvanimi „confetti“ obsujejo. To prvič ni za cerkev, drugič pa cerkovnikom povzroča mnogo prav nepotrebnega dela, ker je treba po vsaki poroki cerkvena pomesti. Na njih poudo hoče cerkvena oblast to razvado odpraviti. A gre tako težko kakor pri nas s fanti zunaj cerkve. Sedaj si je bivši tajnik kardinala Bourne-ja Msg. Jackman izmislil neko sredstvo, ki zna pomagati. Novoporočencema naj župnik prej javi, ako na vsak način hočeta, da se ju s „confetti“ pozdravi, naj družice neveste metle s seboj prineso, da bodo takoj po poroki cerkev pomedle.

Sošolec Male Cvetke minister.

Novi francoski minister za trgovino Henrik Cheron je rojak in sošolec Male Terezike. Njuni stariši so blizu skupaj stanovali. Ker je Cheron že kot fantek dobro obvladal harmoniko, je svojim sosedom naredil marsikatero veselo urico. Med poslušavci je bila tudi Mala Terezika. Ko bi bil Cheron takrat vedel, da bo ona prej dobila sedež med svetniki, kakor on med ministri, bi najbrž znal o njej kot otroku kaj več povedati.

B. Redovni.

Naši cerkveni dostojanstveniki.

Konec preteklega leta je štel frančiškanski red 11 nadškofov, med temi dva apostolska delegata, 35 škofov, od teh 23 v misijonskih deželah, 4 apostolske upravitelje, ki še niso škofje in 5 apostolskih prefektov, to je predstojnikov samostojnih misijonskih okrožij, ki bodo v doglednem času apostolski vikarijati s škofi na čelu. Najobširnejše misijonsko polje ima naš red na Kitajskem, kjer oskrbuje 10 misijonskih škofij, z ravno toliko škofi.

Novi frančiškanski bratje.

V Marianhillu, v Afriki, se je začela nova družba „Frančiškanskih bratov“, samih domačinov. Podobna družba redovnih sester domačink obstoja ondi že nekaj let. Če kje, so za Afriko potrebne take misijonske družbe. Kajti Afrika je radi svojega zavratnega podnebja za evropske misijonarje pravo misijonsko pokopaljšče. Škoda, da so se slovenski misijonarji v 50. letih tja obrnili. Ko bi bili kje drugje poprijeti, bi mi danes imeli krasno razvit narodni misijon, v katerem bi naša svetna duhovščina, ki je započela afriški misijon, našla mesto za svoj misijonski idealizem. Ni dvoma, da bodo domačini v Afriki uspeli. Imenovani novi frančiškanski bratje so prav resno in strogo poprijeti. Koncem lanskega leta sta prva dva končala svoj novicijat. Kandidati so najprej tri leta na poskušnji. Potem sledi dveletni novicijat. Gotovo bomo med njimi kmalu imeli, če morda že nimamo, tudi črne sobrate.

Frančiškove muzej.

V Asizu so otvoril „Frančiškove muzej“. Ni samo po imenu Frančiškove, temveč v resnici. Prvi, ki je v večjem obsegu začel zbirati vse, karkoli se nanaša na sv. Frančiška, je bil P. L. Anton de Porrentruy v Marseille. Dasi je glavni vir Frančiškovih spominkov njegova domovina Italija, katera najdragocenejših stvari gotovo ni pustila iz dežele, je imenovani zbral veliko lepega in dragocenega. Celotakratni francoski kulturnobojni vladi muzej ni ušel. Mislila ga je zaseči in razprodati. A so najdragocenejše predmete pravočasno rešili v Rim. Za 700 letnico smrti sv. Frančiška je bila znova sprožena misel o njegovem muzeju. Topot je bil Asiz v to izbran, ki je vsekakor najbolj pripraven. Omenjena francoska zbirka se je z italijanskimi zakladi znatno pomnožila. Tako ima že danes Frančiškove muzej 20.000 predmetov, med temi 300 oljnatih slik, 100 deloma lesenih, deloma marmornatih umetnin, 700 spominskih medalj, 500 pečatov in 1200 risb.

Naš prvi samostan na Kitajskem.

Frančiškanov Kitajcev šteje naš red že več. Med njimi sta celo dva škofa. Eden,

Msg. Tcheg, sin krvavega mučenca in sam nekrvavi mučenec, je konec lanskega leta umrl. Drugi. Msg. Tchen, apost. vikar v Feyangu, še živi. A ta dva, kakor tudi drugi navadni misijonarji, so bili poslani v Evropo, kjer so stopili v red in postali člani te ali one evropske provincije. Sedaj je pa naš red na Kitajskem samem ustanovil prvi samostan z novicijatom za domačine. To se je zgodilo v vikarijatu Hankow. Dne 17. septembra je bilo osem kitajskih mladencev preoblečenih. Ob priliki vam bomo te kitajske prvence predstavili. Sliko imamo pri rokah, le denarja manjka. Povemo samo še, da je bil naš rajni P. Engelhard določen za prvega predstoinika tega samostana, da bi se malo odpočil, a je prej odšel k večnemu počitku.

P. Engelhard se je prikazal.

Iz Rima nam poročajo, da so dobili pismo s Kitajskega, ki ve povedati o nekem prikazanju P. Engelharda. Pisal je eden njegovih misijonskih sobratov, star pobožen misijonar, Italijan, ki že 27 let ni pisal v domovino. Pravi, da se mu je P. Engelhard čuiečemu kmalu po smrti prikazal, ves blažen. Dejal mu je: „Io sono in piena possessione di Dio. Jaz sem v polni posesti Boga.“ Rimsko sporočilo pravi, da bo dotično pismo priobčeno v „Frančiškanskih misijonih“. Ko od ene ali druge strani kaj več izvemo, kaj je na tem, bomo poročali. Zaenkrat vemo samo to in sporočamo le kar smo slišali, ne da bi hoteli izreči kakršnokoli sodbo.

P. Baptist Turk v novem delokrogu.

Malo pred smrtjo P. Engelharda je bil P. Baptist prestavljen v njegovo bližino, oni je bil v mestu Hankowu, ta pa v predmestju. Oba sta bila vesela, da se bosta mogla včasih malo podomače razgovoriti. A ko je P. Baptist prvič prišel v Hankow na obisk, je zvedel, da je P. Engelhard mrtev. Njemu so predstojniki o dolgih letih trudapolnega misijonskega dela, dali malo lažje mesto. Duhovno skrbstvo sester kanosijank in njih dobrodelnih zavodov so mu izročili. Zraven tega oskrbuje še krščansko občino v okolici, za katero je zopet otvoril šolo, ki je med revolucijo prenehala. Poslal nam je daljše zanimivo poročilo, ki je bomo posneli, ko začnemo z novim poglavjem o frančiškanskih misijonih. To lahko že sedaj povemo, da ima P. Baptist v oskrbi tudi posebni oddelek za naidenčke, ki so pa revčki. Ni mogoče dobiti zadostno število dojlj. No, dobile bi se že, a zahtevajo skoraj toliko mesečne plače, kot prej letne, česar pa misijonska blagajna ne zmore. Ga priporočamo blagim srcem.

Opustošen misijonski vikarijat.

Frančiškanski misij. vikarijat Changsha na Kitajskem je bil od komunistov domala

popolnoma razdejan. Apostolski vikar Msg. Mondaini, O. F. M. poroča: Misijonske cerkve in domove je zasedlo boljševoško vojaštvo. Predno je odšlo, je uničilo 29 cerkva, 61 kapel, 92 domov in 32 šol. Pozneje je požgalo še 5 cerkva in 10 kapel. Materialna škoda se ceni na okroglih 1.250.000 lir. Tudi moralna škoda, ki se ne da s številkami izraziti, je velika, Edina tolažba je: da so se ob tej težki poskušnji dobri kristjani pokazali junake v veri, kakršni so živeli v mučeniški dobi krščanstva.

Čudež na priprošnju S. Celine.

Ta frančiškanska Mala Terezija ima vedno več častilcev. Tudi čudežna uslišanja na njeno priprošnje se množe. O nekem novem njenem čudežu poročajo iz Kolumbije. V tamkajšnjem mestu Jeriho imajo Celine sosesre klarise samostan. S. Marija Angelika je že deset let trpela na nekem notranjem izrastku, ki jo je vedno huje mučil. Zdravniki so izjavili, da je smrt neizogibna. Operacija bi jo le pospešila. Lansko poletje bi morala po zdravniški ugotovitvi, ki so zasledovali razvoj bolezni, umreti. Ker so bil zdravniki brez moči, so se njene sosesre obrnile na Celino. Tri devetdnevne zapored so opravile. A brez uspeha. Nato so bolnico dale z vsem prevideti in vse potrebno uredile za slučaj smrti. S. Marija Angelika je udano gledala neizogibni smrti v oči. Prosila je svoje sosesre, naj se tudi v njo popolnoma udajo v voljo božjo, ter v ta namen pri njej zmolijo en Oče naš, Zdravo Marijo in Čast... Komaj so to storile, bolnica krikne: „Ali se varam ali kaj, Celina mi je odstranila izrastek.“ Poklicani zdravniki so isto ugotovili in izjavili, da se je moralo zgoditi le po nenaravni poti. S. Marija Angelika je danes popolnoma zdrava in nemoteno vrši svoje dolžnosti.

Četrti red sv. Frančiška.

Dosedaj smo poznali samo tri redove sv. Frančiška, prvega, frančiškanov, v širšem pomenu besede, drugega, klaris, tretjega, za oba spela med svetom. Sedaj Mažari snujejo še četrtega. Frančiškani v mestu Eger so dobili neko zapuščino. Kot red, katerega vzor je evangelijsko uboštvo, je niso sprejeli zase, ampak za dobrodelne namene. Naložili so jo kot glavnico za mestne reveže. Priskočila je še mestna uprava s svojim fondom v isti namen. Z njo skupaj so organizirali preskrbo mestnih ubogih, s posebno komisijo na čelu. Ta je v sporazumu z mestno upravo stvar tako uredila, da je beračenje od hiše do hiše prepovedala. Ubogi se morajo zgledati pri pošlujočem uradu. Ta natančno poižve in pre-

išče, v koliko je pomoč res potrebna. V toliko tudi pomaga. Da pa more biti vsem prošnjam kos, sodelujoči člani in članice organizacije sami pobirajo po mestu prostovoljne prispevke in tisto miloščino, ki so jo prej pobirali berači. To delo izvršujejo tretjerednice. Na ta način urejena skrb za uboge se tako dobro obnaša, da je tozadevno državno ministrtvo sklenilo, jo raztegniti na celo državo. Iz nje se je rodila misel ustanoviti četrti red sv. Frančiška. Kolikor moremo zaenkrat razbrati, so ta novi red tako zamislili, da bodo tiste tretjerednice, ki imajo veselje za to, sicer ostale tretjerednice, in kot take predvsem gojile notranje življenje. A kot članice četrtega reda bodo privzele še dobrodelni apostolat za uboge, ki je kot posebna organizacija v okviru tretjega reda po določbah Pija X. nedopusten. Sicer je pa stvar še v razvoju. Ob svojem času bomo poročali, kako in kaj je s tem četrtim redom sv. Frančiška.

Novi križarji.

V srednjem veku so se križarji s smrtonosnim orožjem v roki pomikali preko žgočih puščav, da iztrgajo saracenom svete kraje, ki jih je naš Gospod s svojim potom in krvjo škropil. Danes pa se zbirajo nove križarske armade, ki hočejo z orožjem molitve in tihih žrtve osvojiti mohamedanska srca, ki tudi nosijo pečat Jezusove Rešnje krvi. Par let je komaj, kar sta italijanski kanonik Fasulo in P. Ciprijan Silvestri O. F. M., sprožila misel novih „Križarjev za zmago presv. Srca Jezusovega nad mohamedani.“ Danes je teh križarjev in križark že cela armada, ki dnevno raste. Njen namen je, z molitvijo, raznimi spokornimi deli in tihimi žrtvami mehčati zakrknjena mohamedanska srca za ljubezen božjega Srca Jezusovega. Obenem zbira kipe in svetinjice iste-ga presv. Srca in jih razpošilja misijonom med mohamedani, ki naj bi jim nazorno oznanjali njegovo vse objemajočo ljubezen. Mladinske organizacije, zavodi, samostani, moški in ženski, vse tekmuje, kdo bo več storil v ta namen. Poročila iz misijonov med mohamedani vedo že povedati o mnogih spreobrnjenih prej nesprejemljivih src. To novo križarsko gibanje je pod zaščito preblažene Marije najsvetejšega Zakramenta, ter sv. Frančiška Asiškega, prvega misijonarja med saraceni. Ker je bil sv. Frančišek misijonar pionir med saraceni, so bili predlanskim ti novi križarji priključeni frančiškanskemu redu in so jim bile obenem naklonjene vse duhovne dobrote reda, ki jih daje z običajno afilijacijo ali posinovljenjem.

NAŠIM MALIM

LJUBI DEČKI! DRAGE DEKLICE!

S pričujočo številko „Cvetja“ začenši, boste imeli tudi vi svoj kotiček v našem listu. Sicer najdete na vsaki strani „Cvetja“ veliko takega, kar je zelo primerno tudi za vas — toda kljub temu bo odslej v vsaki številki posvečenih nekaj vrstic samo in edinole vam. Vedno, kadar izide nova številka „Cvetja“, naj vam bo prva skrb, da poiščete svoj kotiček, kjer boste našli vedno kako lepo povestico ali črtico ali sploh kak tak spis, o katerem vemo, da ga vi radi berete.

List „Cvetje“ je Frančiškov list. Frančišek pa je v življenju zelo ljubil otroke. Ne bilo bi povsem prav, če bi te Frančiškove ljubezni do otrok ne kazal tudi Frančiškov list. Vi boste pa vračali to ljubezen s tem, da boste radi prebirali vam namenjene spise v Frančiškovem listu.

P. KRIZOSTOM:

OSKARJEVA MAMA.

Oskarjeva mama je bila hudo bolna. Trije zdravniki so stali ob njeni postelji in so ji skušali pomagati, toda na zboljšanje so imeli le malo upanja. Oče je sedel poleg svoje ljubljene žene in je držal njeno roko v svoji. Pri tem je pa opazoval poln skrbi njen blede, vpadli obraz. Kako rad bi ji dal svoje zdravje; saj jo je tako zelo ljubil.

Tudi mali Oskar je smel stopiti za nekaj trenutkov v sobo. Mati mu položi svojo suho roko na svetle kodre in mu reče s slabotnim glasom: „Ljubček moj, ostani vedno prav priden. Glej, tvoja mama je hudo bolna. Moli vroče k ljubemu Zveličarju, da pomaga.“ Oskar je to glasno jokaje obljubil. Oče ga je prijel za roko in mu dejal: „Pojdi, ljubi otrok, mamica mora spat!“

Oskar odide; pred vrati se še enkrat bridko zjoka, nato se pa odpravi proti bližnji cerkvi, da bi molil tam za ljubo mamo.

Poklekne pred obhajilno mizo in proseče zastrmi v zlata tabernakljeva vratica, za katerimi živi božji Zveličar pod podobo kruha, in v enomer ponavlja: „Ljubi Jezus, ljubi Jezus — ozdravi mojo mamo!“

Od jokanja in molitve pa je postal Oskar truden in je zaspal.

V spanju zagleda svojo mater vso lepo in veselo. Res da jo je ob velikih praznikih videl oblečeno v najlepšo obleko, in jo ob takih prilikah strme občudoval, toda tako lepe še ni videl nikoli. Njena obleka je bela kot novopadli sneg; srebrni in zlati okraski jo preprezajo. Na prsih se ji lesketa čudovit, z zlatimi kameni posut križ.

Kako krasno je bilo vse to! Toda še vse krasnejši je bil mamin obraz, na katerem ni bilo nobenega sledu žalosti in boleznine več. Svetil se je, in smehljaj v tolikšni sreči, da se ga Oskar ni mogel nagledati. „Mamica, kako si vendar lepa! Ali nisi več bolna?“ je vzkliknil ves vesel. Tedaj pa je stopila mama še bižje, pogledala ga je ljubeče in mu odgovorila z glasom, ki je zvenel kot milo petje: „Ljubi moj Oskar, nad vse sem srečna. Zelo dobro si molil. Na tvojo priprošnjo me je rešil Bog boleznine. Pri ljubem Zveličarju se bom odslej večno veselila. Kadar moliš, bodi vedno pobožen, da te bom nekoč smela vzeti k sebi v nebesa.“ — Še enkrat se nasmehne svojemu sinčku, nakar izgine.

Oskar se zbudi in se ozira ves začuden po cerkvi. Kje je? Polagoma mu je vse jasno: mama je bila bolna, molil je in med molitvijo zaspal, v spanju pa se mu je prikazala mamica. Tedaj pa mu naenkrat švigne bolna misel skozi možgane: „Mama je umrla!“ Kakor blisk skoči pokoncu, v velikem strahu se pozabi posloviti od Zveličarja v najsvetejšem Zakramentu, in odhiti domov.

Oče stoji pred durmi in njegove oči so krvave od jokanja.

„Mama je umrla!“ krikne Oskar v svoji prvi bolečini in pade očetu v naročje. Le-ta ga privije k sebi in mu reče: „Zdaj nimam nikogar drugega več na svetu, kot samo tebe, moj Oskar. Mamica je odšla v nebesa.“

„Da, mamica je pri Bogu,“ pravi Oskar. „Videl sem jo vso srečno. Ne smeva več jokati zaradi nje!“

Nato je povedal očetu vse, kar je videl v sanjah.

„Poglej, Oskar,“ Bog usliši večkrat našo molitev drugače, kot pa mi želimo. Ti si molil za mamino zdravje — Bog pa ji je dal večno srečo v nebesih. To je pač najbolje za dobro mamo, čeprav je tebi in meni po njej zelo hudo. Naj se zgodi vedno božja volja!“

P. HUGO:

VPRAŠALNI KOTIČEK.

1. V kako mašno družbo bi rad stopil, da bi se po smrti kaj molilo zame. katero mi svetujete? S. K.

Pametna misel. Če človek za stara leta skrbi, pa bi ne skrbel za večnost, zlasti še spričo tolike človeške pozabnosti, kljub „nepozabnemu spominu“. Takih mašnih družb je več. Nekatere združujejo dva namena, podpora misljonov in podpora lastne duše. Take so vse misijonske mašne družbe. Druge imajo edini namen dušo zavarovati za čas sile po smrti. Med temi se meni zdi najbolj priporočljiva „Ingolštatska mašna družba“. Vsak član te družbe plača na leto eno sv. mašo za žive in mrtve sočlane. Plača pa to sv. mašo, kjer hoče, ni treba nikamor pošiljati zanjo. Ko sem se jaz l. 1911. v Ingolštatu vpisal, mi je voditelj zveze dejal, da ima preko 700.000 članov, med njimi samega sv. očeta Pija X. Danes je število članov znatno večje. Saj je samo lani pristopilo 10.000 novih članov. Poprečno se bere na dan 2500 sv. maš za žive in mrtve. Če si hočete zasigurati njih neprecenljive sadove, kar v to mašno zvezo se vpišite. Za Slovenijo je nje sedež v frančiškanskem samostanu v Mariboru. Vpišete se pa lahko v vsakem našem samostanu. Za upravne stroške se plača 4 Din oziroma po pošti 5 Dip.

2. Nekateri se bahajo, da so bili ob nedeljah pri sv. maši, ko so doma pri radio sedeli in sledili sv. maši. Ali so s tem zadostili svoji nedeljski dolžnosti? J. T.

Mogoče se kar tako malo pobahajo, ne da bi resno mislili. Ako pa resno mislijo, se zelo motijo. Nihče, ki bi lahko šel v cerkev, pa rajši doma pri radio sledi službi božji, ne zadosti svoji nedeljski dolžnosti, magari da sledi velikim škofovi maši, ki je za tri tihe. Kajti med pogoji, da kdo zadosti tej svoji dolžnosti, je tudi ta, da mora biti fizično, to je telesno navzoč tam, kjer je sv. maša. O nadaljnjih podrobnostih glede tega, ni da bi govoril, njina pomena. Je mar tisti, ki Bog ve kje drži slušalke na našesih, telesno pričujoč? Žal, da se res dobe taki zanikrneži, ki bi bili radi doma v postelji pri sv. maši. Radi njih so pa tudi mnogi, ki ne morejo hoditi k sv. maši, čepravno jo zelo pogrešajo, oropani te tolažbe. Lažje bi prenašali bolezen, ko bi mogli vsaj po radio poslušati, kaj se v cerkvi godi in se tako združiti z onimi, ki so pri sv. maši. Blagodejnega vpliva bogoslužja, kateremu kdo po radio prisostvuje, nikakor nečemo taiti.

3. Ali jaz dobim odpustek, ko si nadenem obleko, na kateri imam tretjeredniški znak prišit, da ga ne zgubim, ako ostale pogoje izpolnim? S. F.

Mislím da, ker ni rečeno, kako naj si kdo znak nadene. Bistvo je, da si ga nadene in hkrati vzdihne: Sv. Frančišek, prosí za nas!

ZLATA KNJIGA „CVETJA“.

Častnemu in hvaležnemu spominu onih, ki so kakorkoli pomagali, da je od vojne vihre in od povojne krize okleščeno „Cvetje“ nanovo poglalo in se še bujnejše razpihnilo, je posvečena ta knjiga.

V njej bodo zabeležena imena onih skupščin in onih posameznih udov III. reda, ki so delali in se žrtvovali za svoje glasilo, ker so bili prepričani, da če delajo in žrtvujejo za razmah in razvit redovnega glasila, delajo in se žrtvujejo za razmah in procvit reda samega, kar je dolžnost vsakega člana te velike bratsko-sestrinske organizacije.

To za uvod.

Naj sledijo imena onih, ki so si zaslužili spomin v tej zlati knjigi.

A. Skupščine.

1. **Tržiška.** Ta je bila prva, ki se je oglasila z 18 novimi naročniki. Zahvala gre tamkajšnjemu preč. **g. župniku Vovku**, ki je takoj na prvi poziv poprijel.
2. **Kamniška.** Ta je bila druga, ki je nabrala 70 novih naročnikov. Pobudo je dal njen voditelj **P. Matej Vidmar, O. F. M.**
3. **Šišenska.** Ta komaj dobro leto obstoječa samostojna skupščina je pridobila 46 novih naročnikov. Sedaj šteje 65 udov in med temi je 52 naročnikov. Čast njenemu voditelju **P. Piju Žankar, O. F. M.**

B. Posamezni.

1. **Mil. g. prošt in prelat g. Andrej Kalan** je sam plačal 11 izvodov za revne ude III. reda.
2. **Kerec Franjo, Mačkovci, Prekmurje** je poslal 20 novih naročnikov.
3. **Gojenci Marijanišča v Ljubljani** so dosedaj dobili 24 novih, po vplivu kateheta **P. Krizostoma Sekovanič, O. F. M.**
4. **P. Emerik Landergott, O. F. M.,** gvardijan v Novem mestu, je dobil 10 novih.
5. **Frančiška Vode, Ljubljana** dobila 14 novih.
6. **Neimenovan iz Ljubljane** daroval 100 Din.